

RAPORT STATISTIC

EVOLUȚIA PIEȚEI COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE ÎN ANUL 2018

 Prezentul Raport este disponibil și în variantă electronică. Pentru a-l deschide accesați [Evoluția pieței comunicațiilor electronice](#) sau scanați QR codul alăturat cu ajutorul telefonului sau tabletei.

CUPRINS

Principalii indicatori ai pieței comunicațiilor electronice	4
1. Evoluția pieței. Descriere generală.....	5
1.1 Dinamica veniturilor.....	5
1.2 Evoluția numărului de utilizatori finali	7
1.3 Evoluția traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și telefonie fixă.....	8
1.4 Dinamica investițiilor	10
2. Telefonie mobilă	10
2.1 Dinamica pieței.....	10
2.2 Utilizatori finali și rata de penetrare a serviciilor	13
2.3 Evoluția traficului de voce	14
2.4. Ratele de acoperire cu semnal radio a teritoriului și populației	16
3. Telefonie fixă	17
3.1 Dinamica pieței.....	17
3.2 Abonați și rata de penetrare a serviciilor	19
3.3 Evoluția traficului de voce	20
4. Servicii de acces la Internet fix și la Internet mobil.....	21
4.1 Evoluția venitului pieței serviciilor de acces la Internet fix și Internet mobil	21
4.1.1 Dinamica veniturilor pe piața serviciilor de acces la Internet fix	21
4.1.2 Dinamica veniturilor pe piața serviciilor de acces la Internet mobil.....	23
4.2 Abonați și rate de penetrare a serviciilor de acces la Internet fix și Internet mobil	26
4.2.1 Tehnologii de acces la Internet fix și viteze de transfer al datelor	28
5. Transmisia și retransmisia programelor audiovizuale.....	30
5.1 Dinamica pieței.....	30
5.2 Abonați și rata de penetrare a serviciilor TV contra plată.....	32
Concluzii.....	36
Anexă.....	38

Prezentul raport a fost elaborat în baza datelor statistice, prezentate Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (în continuare - ANRCETI), de către furnizorii de rețele publice și servicii de comunicații electronice accesibile publicului, pentru anul 2018.

În conformitate cu prevederile Legii comunicațiilor electronice nr. 241 din 15.11.2007, cu modificările și completările ulterioare (în continuare - *Legea nr. 241/2007*), ANRCETI colectează și procesează datele statistice privind situația trimestrială pe segmentele pieței comunicațiilor electronice. În baza datelor raportate de furnizori, specialiștii ANRCETI evaluează tendințele de pe piața comunicațiilor electronice și efectuează analizele de piață. ANRCETI publică trimestrial pe pagina sa web oficială rapoartele privind situația pe segmentele pieței comunicațiilor electronice, iar anual, până în data de 30 aprilie - raportul privind evoluția acestei piețe în anul precedent.

În cazul în care cititorii au comentarii, sugestii sau întrebări pe marginea conținutului prezentului raport, ei le pot expedia la adresa electronică: raport.statistic@anrceti.md.

Principalii indicatori ai pieței comunicațiilor electronice

Indicatori	Anul 2017	Anul 2018	Schimbare
Servicii de telefonie mobilă			
Utilizatori, total:	4 459 999	4 375 856	-1,9%
Utilizatori activi	3 662 968	3 566 276	-2,6%
Rata de penetrarea serviciilor la 100 locuitori	125,6%	123,2%	-2,4 p.p.
Volumul total de trafic în rețele mobile (mil. minute)	6 219,70	6 176,20	-0,7%
Numărul mediu de minute vorbite lunar de un utilizator activ - MoU (minute)	263	273	3,8%
Mesaje SMS (mil.)	827,7	1 088,40	31,5%
Mesaje MMS (mil.)	1,71	1,66	-2,9%
Venituri (mil. lei)	3 337,6	3150,43	-5,6%
ARPU mediu - abonați activi* (lei)	74,4	72,7	-2,2%
Servicii de acces la Internet mobil			
Utilizatori Internet mobil în bandă largă (3G, 4G, acces dedicat), total:	2 430 078	2 948 155	21,3%
- prin telefoane inteligente	2 115 878	2 636 061	24,6%
- prin acces dedicat (modemuri/carduri/USB)	314 200	312 094	-0,7%
Rata de penetrare acces Internet mobil bandă largă la 100 locuitori	68,4%	83,0%	14,6 p.p.
Rata de penetrare acces dedicat Internet mobil la 100 locuitori	8,8%	8,8%	-0,1 p.p.
Trafic Internet mobil dedicat (TB),	43 726	49 050	12,2%
Trafic Internet mobil prin telefoane inteligente (TB),	22 377	35 631	59,2%
Venituri acces Internet mobil în bandă largă** (mil. lei)	908,5	1 058,5	16,5%
- venituri acces dedicat Internet mobil (mil. lei)	290,4	298,3	2,7%
ARPU mediu acces Internet mobil dedicat (lei)	78,3	78,4	0,1%
ARPU acces Internet mobil prin telefoane inteligente (lei)	29,5	34,0	15,2%
Abonați M2M	34 856	39 328	12,83%
Venituri M2M*** (mil. lei)	9,9	10,7	0,1
Servicii de telefonie fixă			
Abonați (linii telefonice)	1 143 852	1 108 200	-3,1%
Rata de penetrare a serviciilor la 100 locuitori	32,2%	31,2%	-1,0 p.p.
Volumul total de trafic în rețele fixe (mil. minute)	1 587,9	1 339,0	-15,7%
Numărul mediu de minute vorbite lunar de un utilizator - MoU (minute)	178	156	-12,4%
Venituri (mil. lei)	695,5	556,85	-19,9%
ARPU (lei)	50,1	41,2	-17,7%
Servicii de acces la Internet fix			
Abonați	584 330	623 135	6,6%
Rata de penetrare a serviciilor la 100 locuitori	16,5%	17,5%	1,09 p.p.
Venituri (mil. lei)	1 209,5	1 289,54	6,6%
ARPU mediu (lei)	176,96	179,06	1,2%
Capacitatea Internet extern total (Gbps)	356,40	541,70	52,0%
Venituri transmisiuni date*** (mil. lei)	61,9	65,4	5,6%
Transmisia și retransmisia programelor audiovizuale			
Abonați TV contra plată	323 695	329 674	1,8%
Rata de penetrare a serviciilor la 100 locuitori	9,1%	9,3%	0,2 p.p.
Rata de penetrare a serviciilor la 100 gospodării	27,35%	27,95%	0,6 p.p.
Venituri din serviciile de transmisie și retransmisie programe audiovizuale (mil. lei)	262,0	248,69	-5,1%
- inclusiv venituri din servicii TV contra plată	159,5	162,1	1,6%
ARPU TV contra plată (lei)	43,8	41,8	-4,5%
Venituri din alte activități în domeniul de comunicații electronice (mil. lei)	829,7	895,9	8,0%
Total venituri în domeniul de comunicații electronice (mil. lei)	6624,8	6439,8	-2,8%
Total investiții în domeniul de comunicații electronice (mil. lei)	1096,4	1194,3	8,9%

*Acest indicator a fost calculat luând în considerare doar abonații activi.

** Acest indicator include și veniturile din vânzarea serviciilor de acces la Internet mobil prin telefoane inteligente și este prezentat, cu titlu de informare, pentru a arăta dinamica veniturilor totale pe piața serviciilor de acces la Internet mobil. Aceste venituri se regăsesc ca parte componentă a volumului total de venituri înregistrate pe piața de telefonie mobilă pe motiv că ele sunt venituri din servicii adiționale serviciului de bază – telefonie mobilă.

*** Acești indicatori sunt prezentați, cu titlu de informare, pentru a arăta dinamica veniturilor pe segmentele de piață respective. Cuantumul acestor venituri sunt incluse în veniturile din alte activități în domeniul comunicațiilor electronice.

1. Evoluția pieței. Descriere generală

1.1 Dinamica veniturilor

Potrivit datelor statistice prezentate ANRCETI de către 258 furnizori activi de rețele publice de comunicații electronice și/sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului, în anul 2018 volumul total al veniturilor în domeniul comunicațiilor electronice (telefonie mobilă, Internet mobil, telefonie fixă, Internet fix, transmisie și retransmisie a programelor audiovizuale, alte activități în domeniul comunicațiilor electronice (CE)) a înregistrat, în raport cu anul 2017, o scădere ușoară de 185 mil. lei (-2,8%) și a însumat 6 mld. 439,8 mil. lei.

Această scădere a fost cauzată de diminuarea vânzărilor pe trei segmente de piață: telefonie fixă, telefonie mobilă, transmisie și retransmisie a programelor audiovizuale. Vânzările pe piața de telefonie fixă s-au micșorat cu 19,9% și au totalizat 556,9 mil. lei, pe piața de telefonie mobilă au înregistrat o scădere ușoară de 5,6% și au însumat 3150,4 mil. lei, iar pe piața serviciilor de transmisie și retransmisie a programelor audiovizuale s-au diminuat cu 5,1% și au alcătuit 248,7 mil. lei. În același timp, veniturile din alte activități¹ în domeniul CE au sporit cu 8% și au constituit 895,9 mil. lei, cele provenite din vânzarea serviciilor de acces la Internet fix - cu 6,6% și au însumat 1289,5 mil. lei, iar cele din vânzarea serviciilor de acces dedicat la Internet mobil (prin modemuri/carduri/USB) au crescut cu 2,7% și au totalizat 298,3 mil. lei (Diagrama 1).

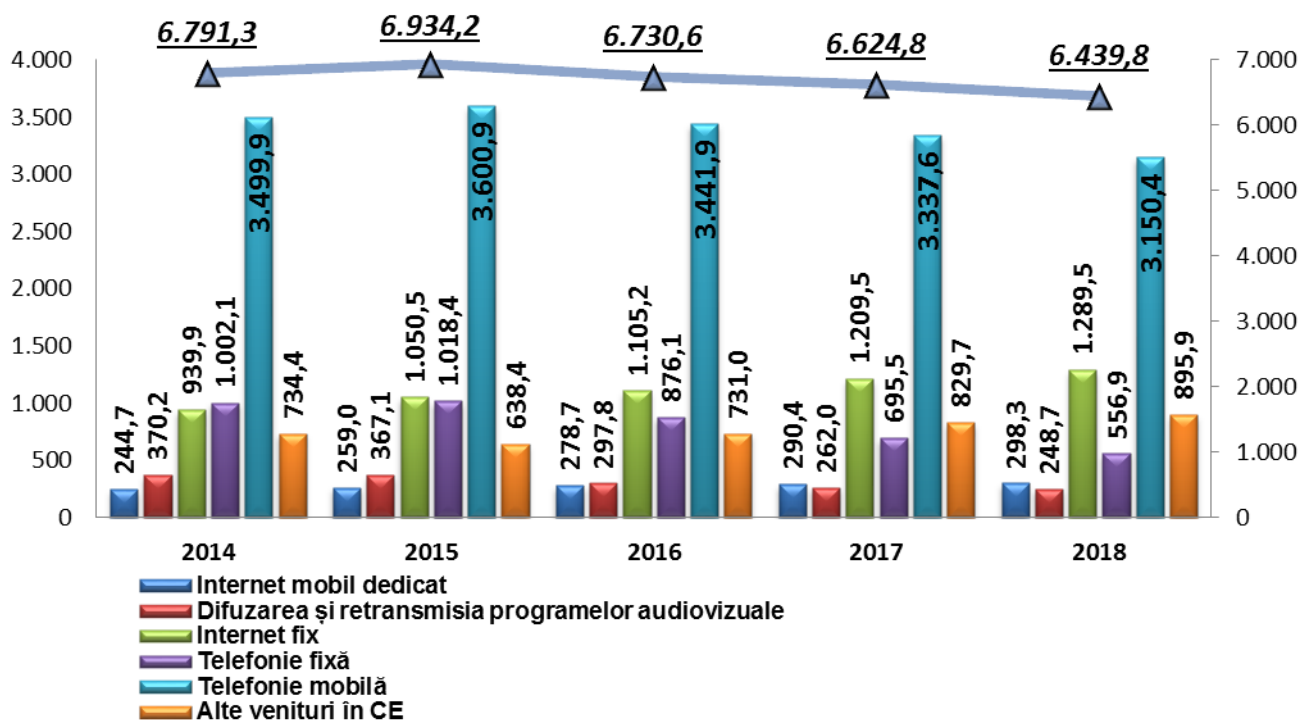

Diagrama 1. Evoluția veniturilor înregistrate în domeniul comunicațiilor electronice (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

¹ Veniturile din alte activități în domeniul CE reprezintă veniturile furnizorilor de rețele de comunicații electronice obținute din instalarea, operarea, gestionarea sau punerea la dispoziția unui terț autorizat a rețelelor de comunicații electronice sau a infrastructurii asociate (art.2 din *Legea nr. 241/2007*), transmisiuni de date, etc.

În comparație cu anul 2017, structura pieței de comunicații electronice, în funcție de venituri, a suferit schimbări neesențiale. Ponderea veniturilor din serviciile de acces la Internet fix a crescut de la 18,3% la 20%, iar a veniturilor din alte activități în domeniul CE - de la 12,5% la 13,9% și a veniturilor din serviciile de acces dedicat la Internet mobil - de la 4,4% la 4,6%. În același timp, ponderea veniturilor din serviciile de telefonie fixă s-a redus de la 10,5% la 8,6%, din serviciile de telefonie mobilă de la 50,4% la 48,9% și a veniturilor din serviciile de transmisie și retransmisie a programelor audiovizuale – de la 4% la 3,9% (Diagrama 2).

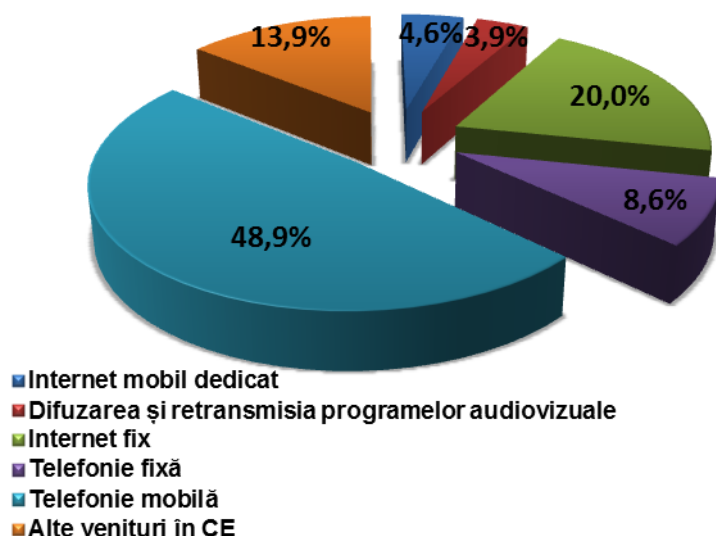

Diagrama 2. Structura pieței comunicațiilor electronice, în funcție de venituri

Sursa: ANRCETI

Datele statistice arată că în perioada de raportare, ca și în anii precedenți, cel mai semnificativ venit mediu lunar per utilizator (ARPU) – de 179,1 lei - a fost înregistrat pe piața serviciilor de acces la Internet fix. Pe piața accesului dedicat la Internet mobil acest indicator a fost de 78,4 lei, pe piața serviciilor de telefonie mobilă – de 72,7 lei, pe piața serviciului de televiziune (TV) contra plată – de 41,8 lei și pe piața serviciilor de telefonie fixă - de 41,2 lei (Diagrama 3).

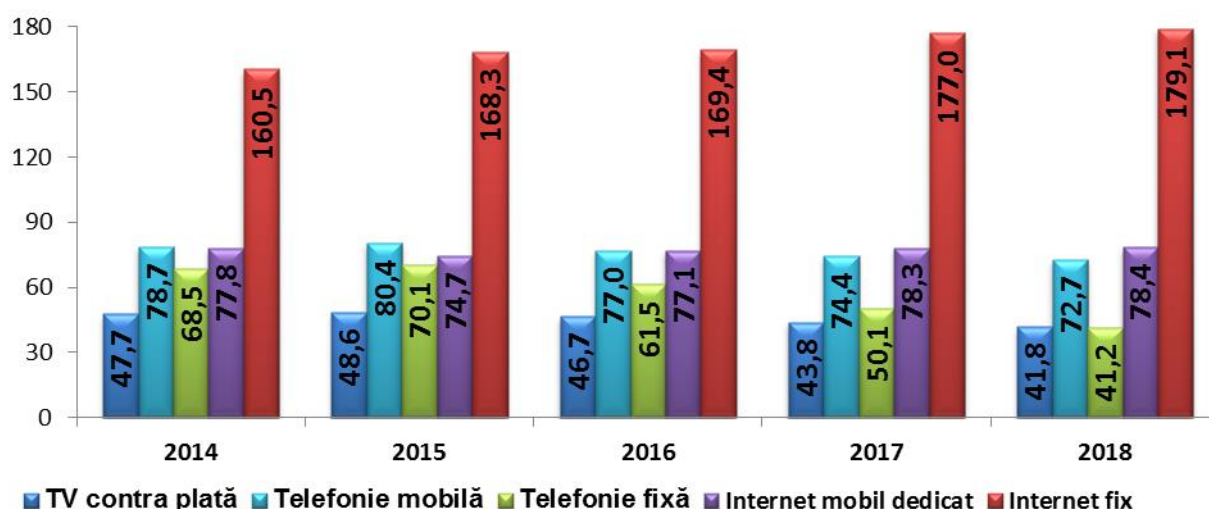

Diagrama 3. Evoluția venitului mediu lunar per utilizator - ARPU (lei)

Sursa: ANRCETI

În anul de referință, cel mai mare volum de vânzări a fost realizat de către S.A. „Orange Moldova” – 2248,5 mil. lei sau 34,9% din totalul veniturilor înregistrate în domeniul

comunicațiilor electronice. Vânzările realizate de S.A. „Moldtelecom” au constituit 1716,8 mil. lei sau 26,7% din total, iar cele ale S.A. „Moldcell” au însumat 1017,9 mil. lei sau 15,8 % din total. Ceilalți furnizori au realizat un volum cumulativ de vânzări de 1456,5 mil. lei sau 22,6% din total (Diagrama 4).

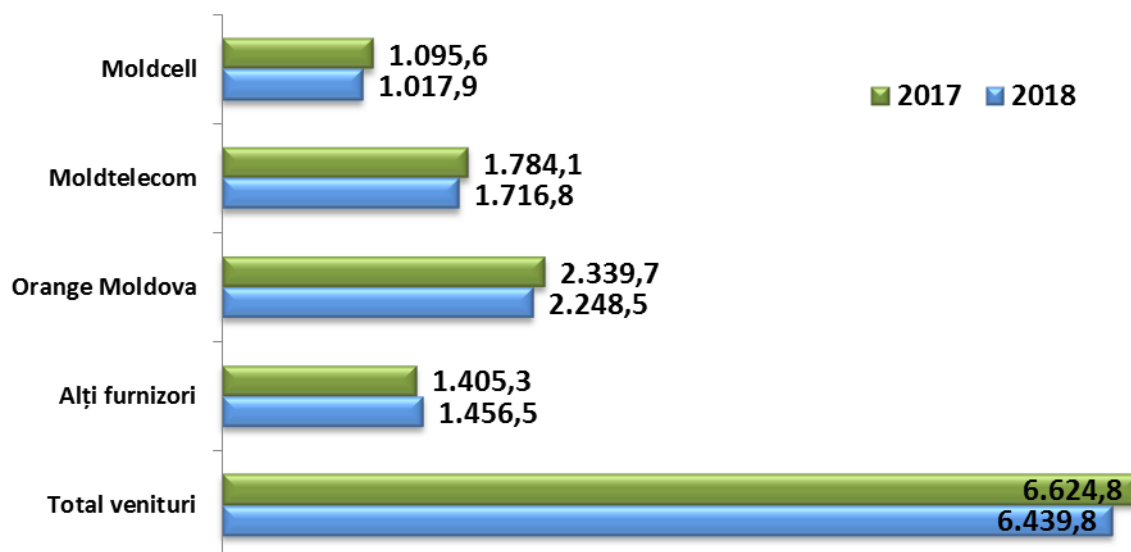

Diagrama 4. Volumul vânzărilor realizate de furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice în anii 2017 - 2018 (mil. lei)

Sursa:ANRCETI

1.2 Evoluția numărului de utilizatori finali

În perioada de raportare, cea mai dinamică creștere a numărului de utilizatori finali a fost înregistrată pe piața serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă (în baza tehnologiilor 3G, 4G și prin modemuri/carduri/USB - acces dedicat). Numărul acestor utilizatori a sporit, față de anul 2017, cu 21,3% și a însumat peste 2948,2 mii. Din ei, 2 mil. 636,1 mii sunt utilizatorii serviciilor de acces la Internet mobil prin *smartphone*-uri, înregistrând o creștere de 24,6%, iar 312,1 mii au constituit utilizatorii serviciilor de acces la Internet mobil dedicat, care au scăzut cu 0,7%.

Totodată, numărul abonaților la serviciile de acces la Internet fix a crescut cu 6,6% și a totalizat 623,1 mii, iar cel al abonaților la serviciile TV contra plată (TV prin cablu și IP TV) a sporit cu 1,8% și a alcătuit 329,7 mii. În același timp, numărul total al utilizatorilor serviciilor de telefonie fixă a scăzut cu 3,1% și a constituit 1108,2 mii, iar numărul abonaților la telefonie mobilă a scăzut cu 1,9% și a ajuns la 4375,9 mii (Diagrama 5).

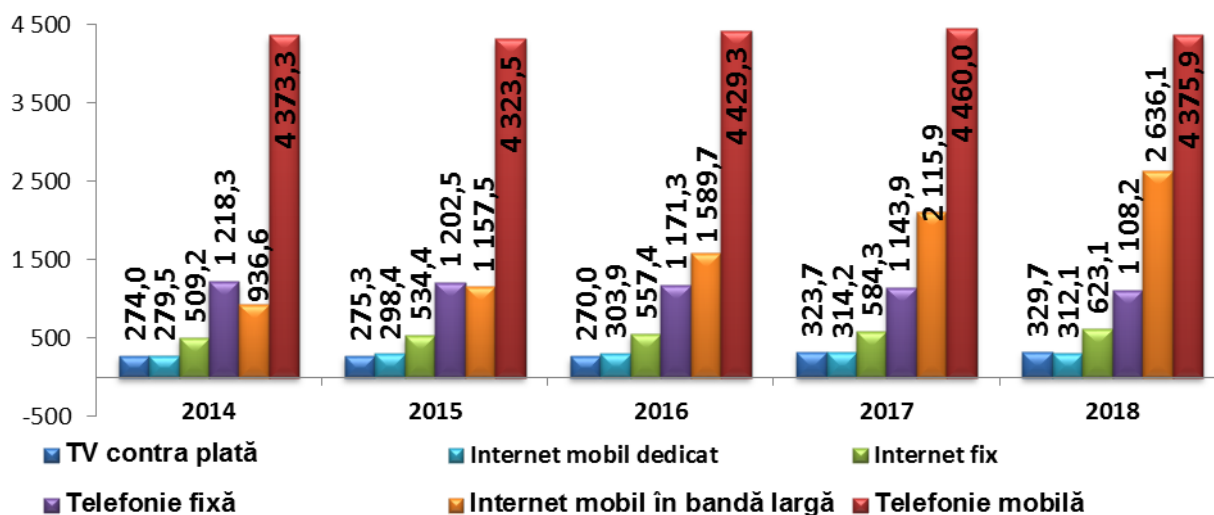

Diagrama 5. Evoluția numărului de utilizatori ai serviciilor de comunicații electronice (mii)

Sursa: ANRCETI

Urmare a evoluțiilor sus-menționate, ratele de penetrare a majorității tipurilor de servicii raportate la 100 de locuitori au înregistrat o dinamică pozitivă. Cea mai mare creștere a acestui indicator a fost atestată pe piața accesului la Internet mobil în bandă largă, care a sporit, față de anul 2017, cu 14,6 puncte procentuale (p.p.) și a ajuns la 83%. Totodată, rata de penetrare a serviciilor acces la Internet fix s-a majorat cu 1 p.p. și s-a situat la 17,5%, iar rata de penetrare a serviciilor TV contra plată s-a mărit cu 0,2 p.p. și a ajuns la 9,3%. În același timp, ratele de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă și telefonie fixă au scăzut cu 2,4 p.p. și respectiv cu 1 p.p., alcătuind 123,2% și respectiv 31,2%. (Diagrama 6).

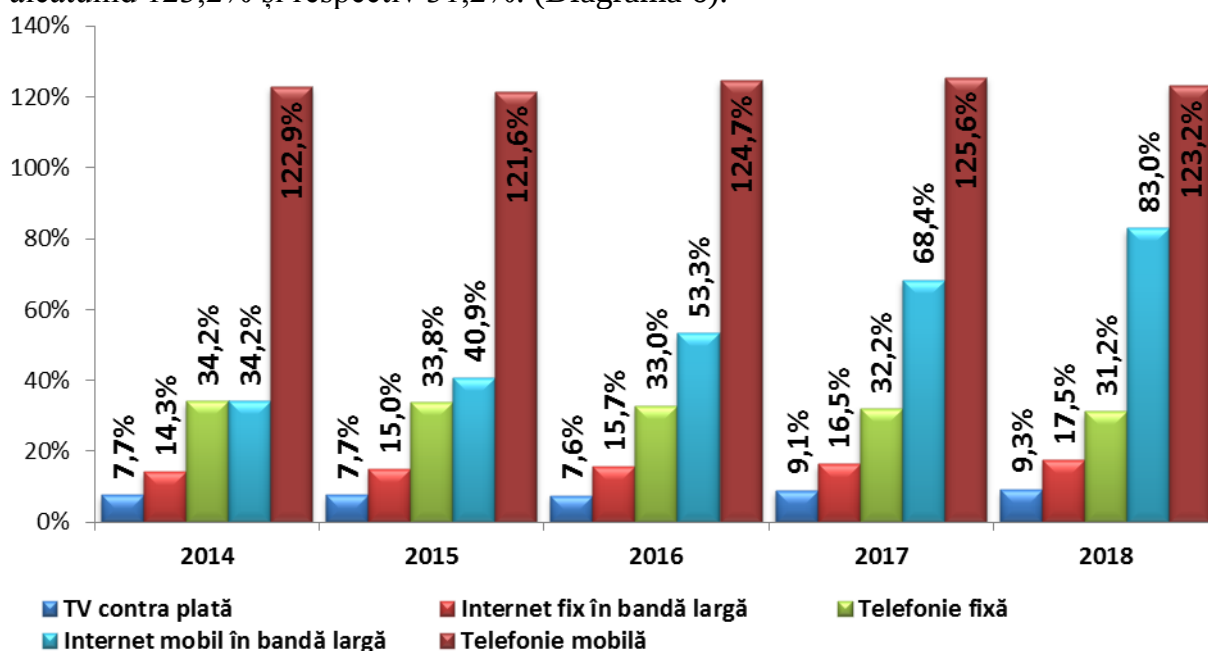

Diagrama 6. Evoluția ratelor de penetrare a serviciilor de comunicații electronice

Sursa: ANRCETI

1.3 Evoluția traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și telefonie fixă

Potrivit datelor statistice agregate de ANRCETI în anul 2018, volumul cumulativ al traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și de telefonie fixă este în scădere al treilea an consecutiv. Volumul total al acestui trafic s-a micșorat, față de anul 2017, cu 3,7% și a însumat 7,5 mld.

minute. La fel ca în anul trecut această scădere a fost influențată de diminuarea pronunțată a traficului de voce în rețelele de telefonie fixă. Traficul de voce în aceste rețele s-a micșorat cu 15,7% și a alcătuit 1,3 mld. minute, iar traficul în rețelele de telefonie mobilă s-a diminuat cu 0,7% față de anul precedent și a alcătuit 6,18 mld. minute. (Diagrama 7).

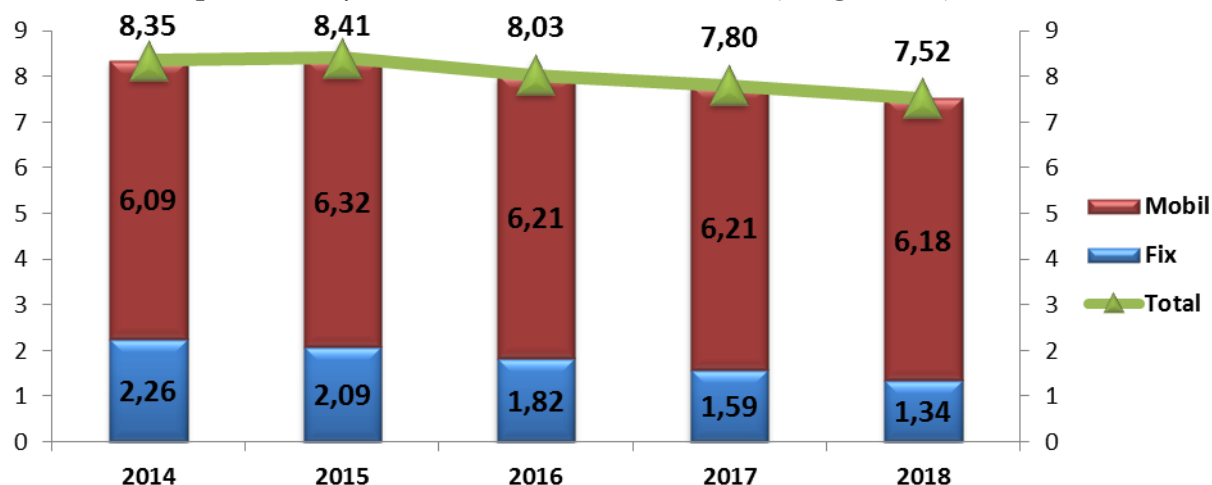

Diagrama 7. Evoluția traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și fixă (mld. minute)
Sursa: ANRCETI

În urma diminuării traficului de voce în rețelele de telefonie fixă și mobilă, ponderea traficului în rețelele de telefonie mobilă (acesta include traficul în rețelele proprii ale furnizorilor și traficul dintr-o rețea de telefonie mobilă în altă rețea de același tip) în structura traficului total a crescut, față de anul 2017, cu 2,5 p.p. și a alcătuit 82,2%, iar ponderea traficului în rețelele de telefonie fixă a scăzut în aceeași proporție și a alcătuit 17,8% (Diagrama 8).

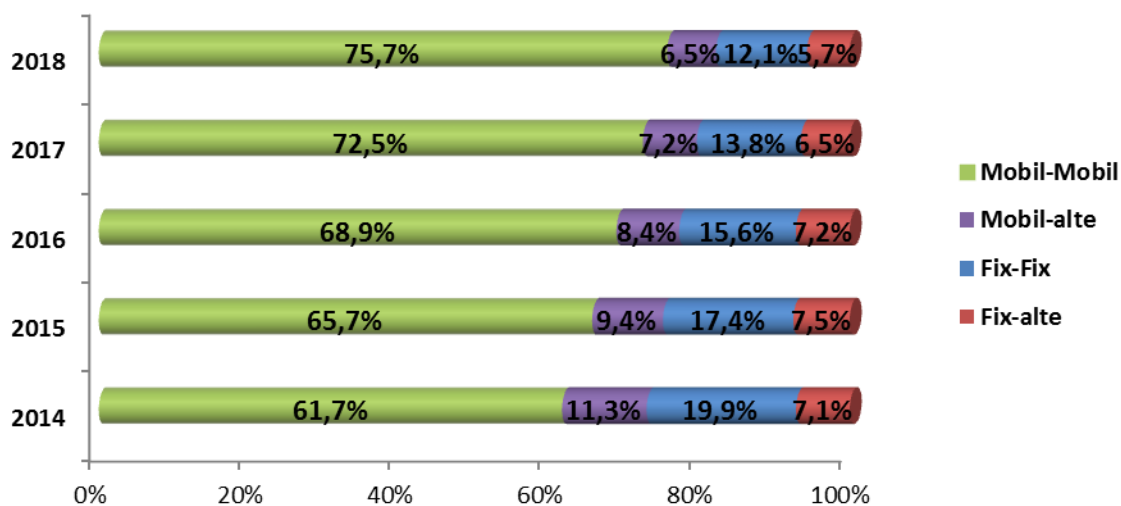

Diagrama 8. Ponderea tipurilor de trafic în structura traficului total de voce în rețelele de telefonie mobilă și de telefonie fixă
Sursa: ANRCETI

Date mai amănunțite despre evoluțiile traficului de voce în rețelele de telefonie mobilă și în rețelele de telefonie fixă sunt prezentate în secțiunile 2.3 și 3.3 ale prezentului raport.

1.4 Dinamica investițiilor

Conform datelor statistice agregate de ANRCETI în anul 2018, volumul total al investițiilor în domeniu comunicațiilor electronice a crescut, față de anul 2017, cu 8,9% și a constituit 1 mld. 194 mil. lei. Această creștere a fost determinată de creșterea cu circa 44% a investițiilor în rețelele de comunicații electronice fixe, care au totalizat 423 mil. lei.

În același timp, valoarea investițiilor în rețelele de comunicații electronice mobile s-a diminuat cu 2,3% și au constituit 662 mil. lei, iar investițiile în rețelele de comunicații electronice pentru transmisia și retransmisia programelor audiovizuale au scăzut cu 12,8% și au însumat 109 mil. lei (Diagrama 9).

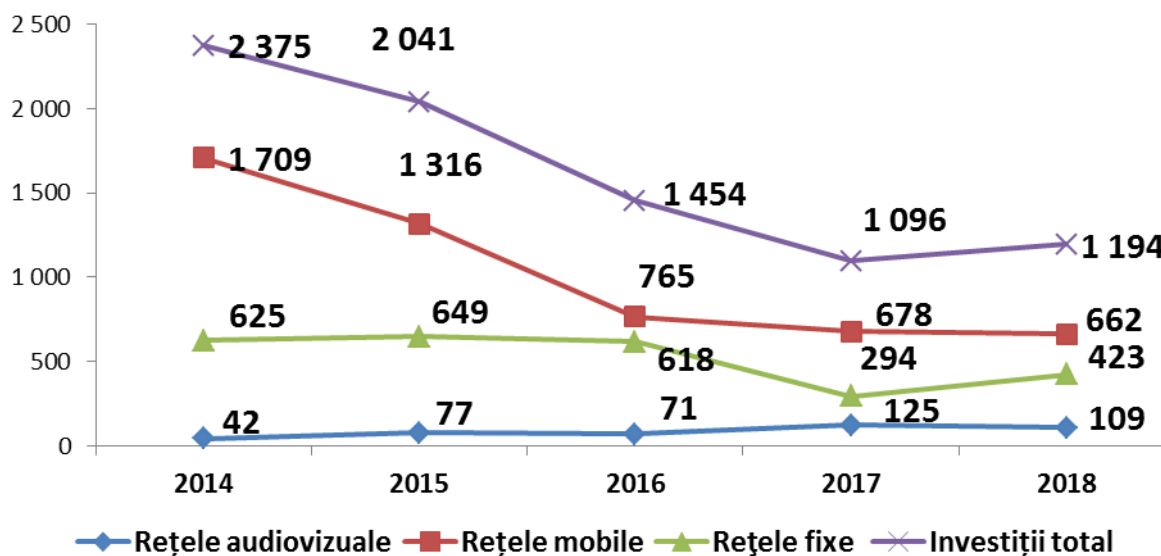

Diagrama 9. Evoluția investițiilor în domeniul comunicațiilor electronice (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

Din punct de vedere al ponderii investițiilor, cea mai mare valoare a acestui indicator de 55,4% a fost înregistrată pe segmentul rețelelor de comunicații electronice mobile. Valoarea acestui indicator pe segmentul rețelelor de comunicații electronice fixe a fost de 35,5%, iar pe segmentul rețelelor pentru transmisia și retransmisia programelor audiovizuale a constituit circa 9,1%.

2. Telefonie mobilă

2.1 Dinamica pieței

În anul 2018, al treilea an consecutiv, volumul total al vânzărilor pe piața serviciilor de telefonie mobilă a înregistrat o scădere de 5,6%, în comparație cu anul 2017, și a alcătuit 3150,4 mil. lei. Această scădere a fost cauzată, în temei, de micșorarea vânzărilor realizate de S.A. „Orange Moldova” și S.A. „Moldcell”. Vânzările primului furnizor au scăzut cu 5,5% și au constituit 2041,2 mil. lei, iar ale celui de-al doilea furnizor - cu 8,1% și au însumat 936 mil. lei. În același timp, veniturile obținute de S.A. „Moldtelecom” (Unite) din vânzarea serviciilor de telefonie mobilă au crescut cu 8,5% și au alcătuit 174 mil. lei (Diagrama 10).

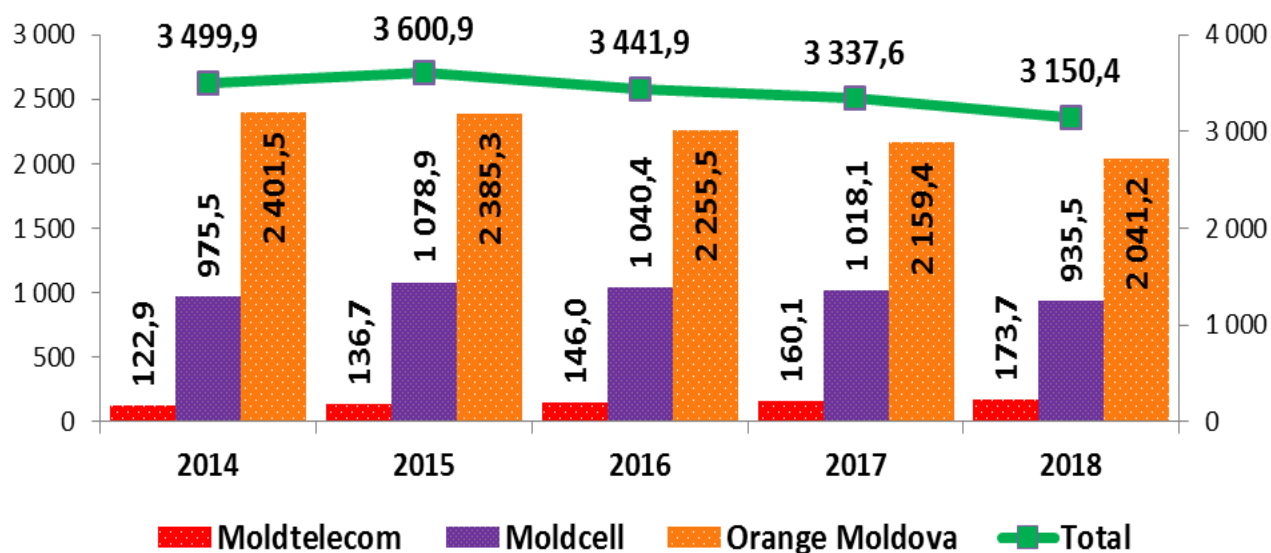

Diagrama 10. Evoluția veniturilor înregistrate de furnizorii de telefonie mobilă (mil. lei)
Sursa: ANRCETI

Datele statistice prezentate de furnizori arată că, în anul 2018, a continuat creșterea veniturilor obținute din vânzarea serviciilor de telefonie mobilă în bază de abonamente pe fondul diminuării veniturilor din serviciile în bază de cartele preplătite. Astfel, volumul total al veniturilor din serviciile oferite în bază de abonamente a crescut, față de anul 2017, cu 12,4% și a depășit cifra de 1 mld. 920,5 mil. lei, iar veniturile din serviciile în bază de cartele preplătite au scăzut cu 10,6% și au însumat 692,9 mil. lei. (Tabelul nr.1).

Tabelul nr.1 Veniturile înregistrate pe piața cu amănuntul: în bază de abonamente și de cartele preplătite (prepay)

Indicatori	2014	2015	2016	2017	2018	Schimbare 2017-2018
Venituri din abonamente (mil. lei)	1186,4	1290,2	1499,8	1708,1	1920,5	12,4%
Venituri din cartele preplătite (mil. lei)	958,3	882,6	818,1	774,7	692,9	-10,6%

Sursa: ANRCETI

Urmare a diminuării volumului total al vânzărilor pe piața serviciilor de telefonie mobilă, venitul mediu lunar per utilizator activ (ARPU) al acestor servicii a scăzut, față de anul 2017, cu 2,2% și a constituit 72,7 lei. Venitul mediu lunar per utilizator - persoană fizică² - a alcătuit 56 lei, iar per utilizator - persoană juridică³ - 113,2 lei. Cel mai mare ARPU a fost înregistrat de S.A. „Moldtelecom” – 85 lei., S.A. „Orange Moldova” – de 77 lei și S.A. „Moldcell” a avut un ARPU de 63,4 lei (Diagrama 11).

² Valoarea medie a facturii achitate de un utilizator - persoană fizică, fără TVA

³ Valoarea medie a facturii achitate de un utilizator - persoană juridică, fără TVA

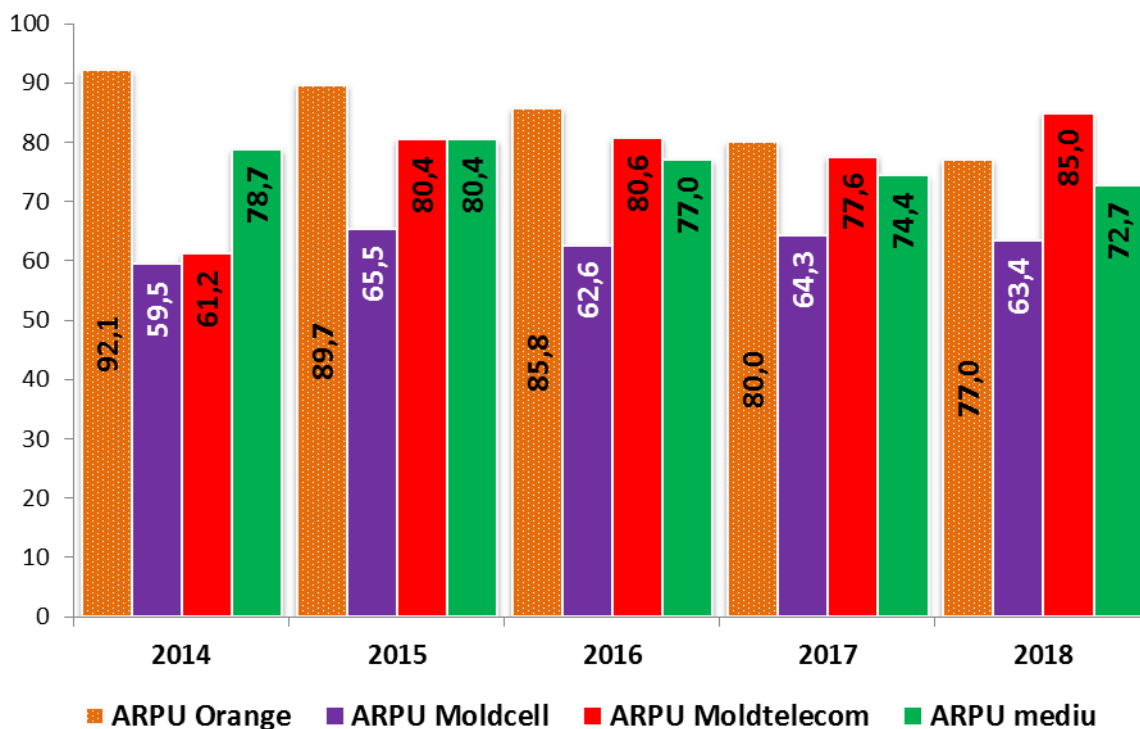

Diagrama 11. Evoluția venitului mediu lunar per utilizator de telefonie mobilă - ARPU (lei)

Sursa:ANRCETI

În perioada de raportare, cotele de piață ale celor trei furnizori de servicii de telefonie mobilă, în funcție de cifra de afaceri, au rămas practic neschimbate. În comparație cu anul 2017, cota de piață a S.A. „Moldcell” s-a micșorat cu 0,8 p.p. și a alcătuit 29,7%, iar cotele de piață ale S.A. „Orange Moldova” și S.A. „Moldtelecom” au crescut cu 0,1 p.p. și, respectiv, cu 0,7 p.p. și au constituit 64,8% și 5,5%.

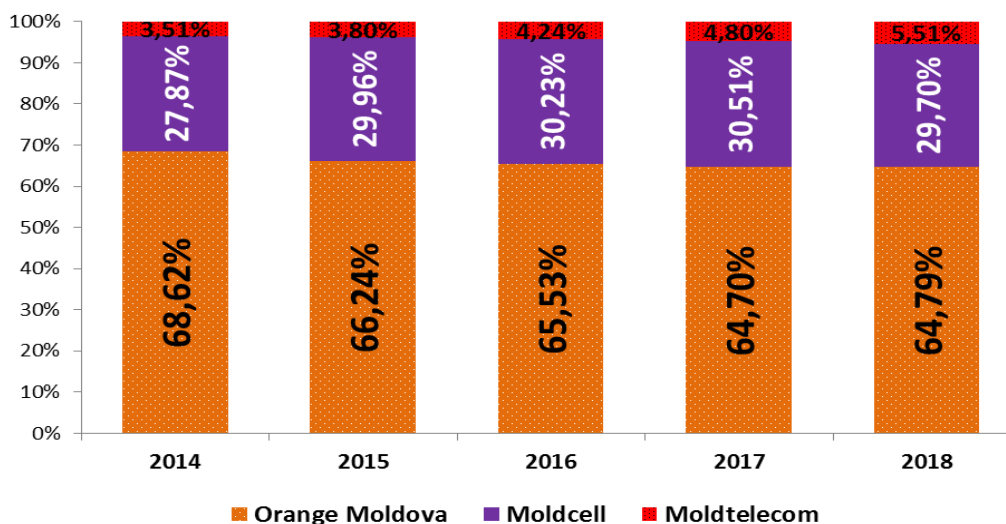

Diagrama 12. Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor de telefonie mobilă, în funcție de venituri

Sursa:ANRCETI

2.2 Utilizatori finali și rata de penetrare a serviciilor

În anul 2018, numărul utilizatorilor de servicii de telefonie mobilă a înregistrat, în comparație cu anul 2017, o scădere de 1,9%, și a constituit 4376 mii (cartele SIM) din care 3566,3 mii abonați activi. Din numărul total de abonați activi, 3287,4 mii alcătuiesc persoanele fizice și restul 278,8 mii sunt persoane juridice. Scăderea respectivă a fost determinată de micșorarea bazelor de clienți ai S.A. „Moldcell” și S.A. „Orange Moldova” pe fundalul creșterii bazei de clienți ai S.A. „Moldtelecom”. Ca urmare, rata de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă raportate la 100 de locuitori ai republicii s-a redus cu 2,4 p.p. și a constituit 123,2% (Diagrama 13).

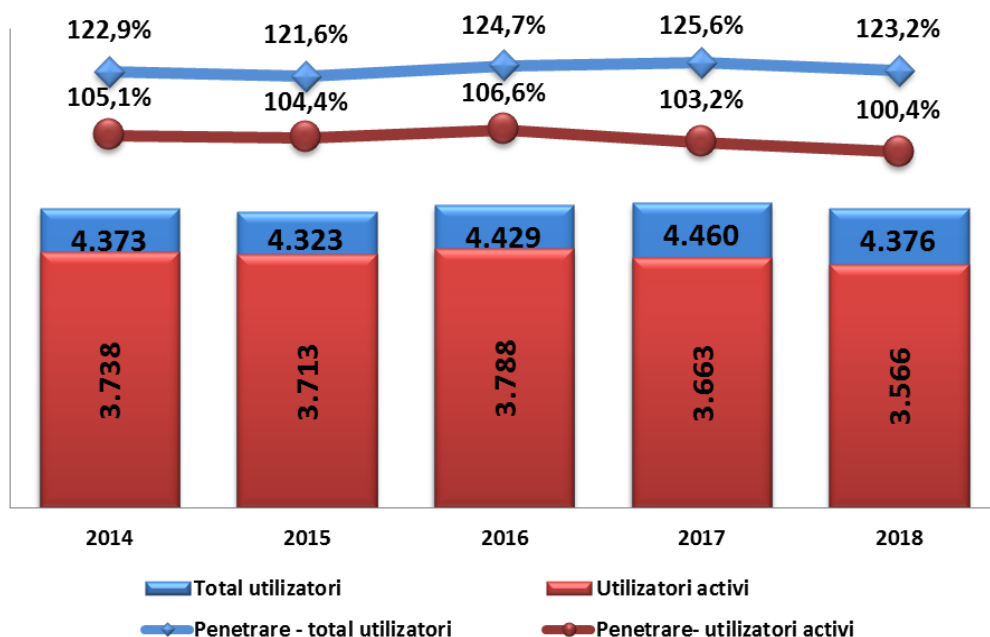

Diagrama 13. Evoluția numărului de utilizatori (mii) și a ratei de penetrare a serviciilor de telefonie mobilă (%)

Sursa: ANRCETI

În cursul anului 2018, ponderea utilizatorilor activi⁴ ai serviciilor de telefonie mobilă, în structura numărului total de utilizatori, a scăzut, față de anul 2017, cu 0,6 p.p. și a alcătuit 81,5%, iar ponderea utilizatorilor pasivi a crescut în aceeași proporție și a constituit 18,5%. (Diagrama 14).

⁴ Conform metodologiei ANRCETI, utilizatori activi sunt considerați utilizatorii care în ultimele trei luni până la raportarea datelor statistice au utilizat și au achitat cel puțin un serviciu, iar utilizatori pasivi – cei care în perioada menționată nu au utilizat și nu au achitat nici un serviciu.

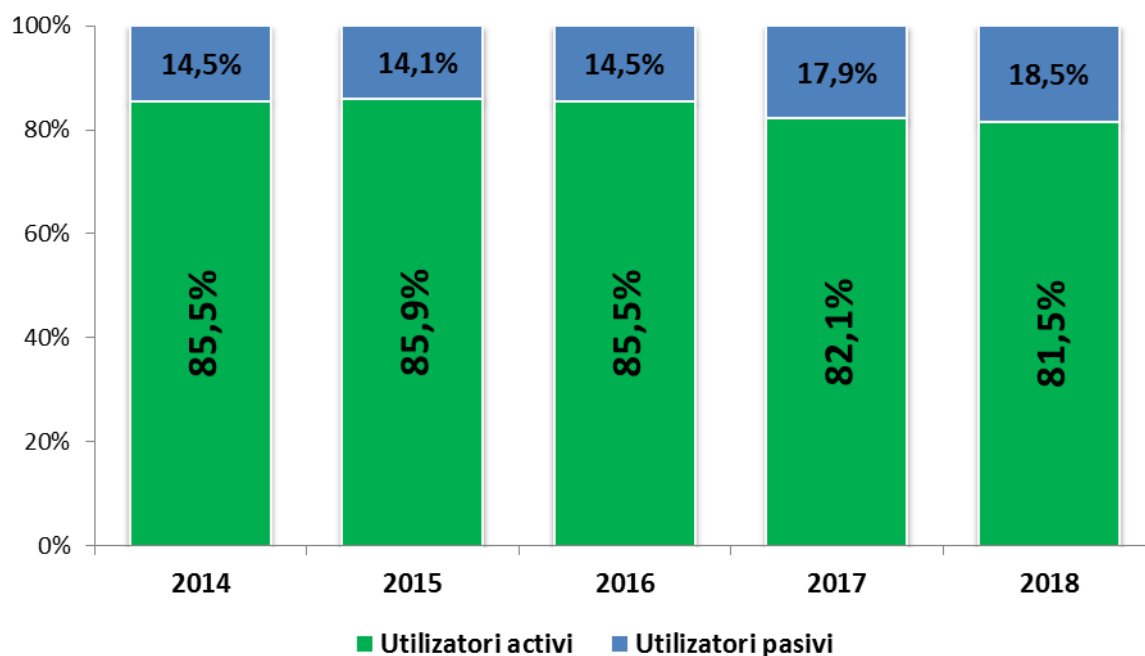

Diagrama 14. Structura pieței de telefonie mobilă, în funcție de categoria utilizatorilor (activi/pasivi)

Sursa: ANRCETI

În același an, ponderea utilizatorilor de telefonie mobilă în bază de abonamente a crescut, față de anul 2017, cu 2,9 p.p. și a însumat 32,4%, iar ponderea utilizatorilor în bază de cartele preplătite a scăzut în aceeași proporție și a alcătuit 67,6% (Diagrama 15).

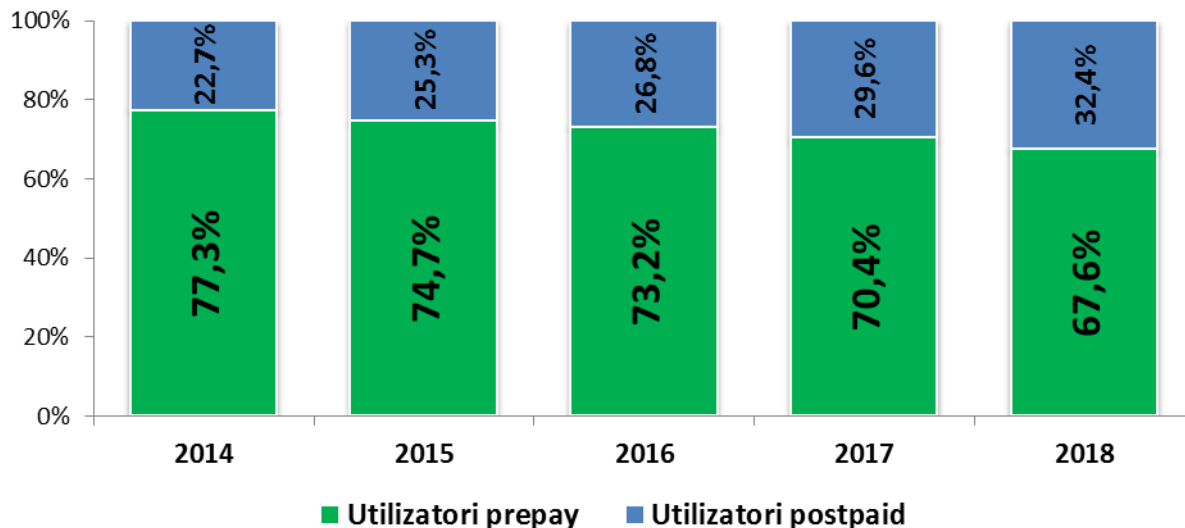

Diagrama 15. Structura pieței de telefonie mobilă, în funcție de modul de achitare a consumului de servicii (prepay/postpaid)

Sursa: ANRCETI

2.3 Evoluția traficului de voce

Conform datelor prezentate ANRCETI de cei trei furnizori de servicii de telefonie mobilă, volumul total al traficului de voce în rețelele mobile a înregistrat, în comparație cu anul 2017, o scădere de circa 43,5 mil. minute (-0,7%) și a însumat 6176,2 mil. minute. Analiza traficului de

voce generat de utilizatori arată că aceștia tradițional preferă convorbirile realizate în rețelele proprii și cele direcționate către alte rețele mobile. Totuși comparativ cu anul trecut, traficul în rețelele proprii de telefonie mobilă a scăzut cu 0,5% și a totalizat 4618 mil. minute, în favoarea traficului către alte rețele de același tip, care s-a majorat cu 5,4% și a însumat peste 1069 mil. minute. În același timp, traficul internațional de ieșire prin rețelele de telefonie mobilă s-a micșorat cu 24,7% și a alcătuit 62,4 mil. minute, iar traficul către rețelele de telefonie fixă a scăzut cu 2,3% și a constituit 257,5 mil. minute.

Totuși, luând în considerare micșorarea numărului total de abonați, traficul mediu lunar generat de un utilizator activ de telefonie mobilă a crescut, comparativ cu anul precedent, cu 3,8% - fiind de 273 min (4 ore 33 min), durata medie a unui apel fiind aceeași 1,7 minute. Quantumurile traficului mediu lunar per utilizator al S.A. „Moldtelecom” s-a majorat cu 16%, al S.A. „Orange Moldova” cu 2,7% iar al S.A. „Moldcell” cu 1,6%, comparativ cu anul 2017 (Diagrama 16).

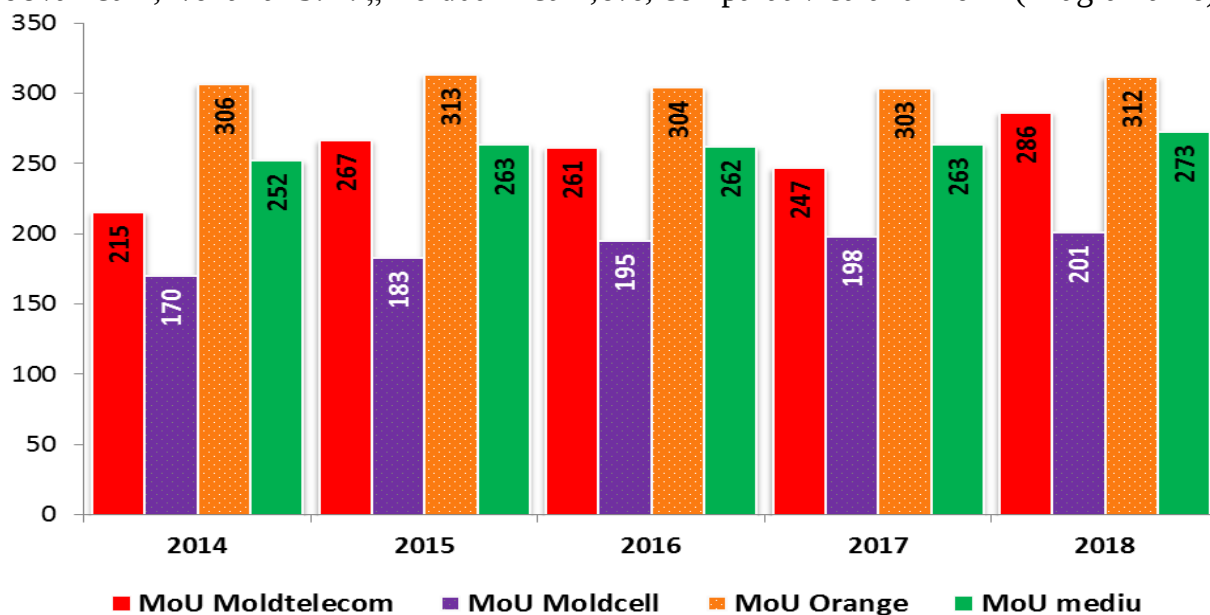

Diagrama 16. Evoluția traficului mediu lunar generat de un utilizator - indicatorul MoU (minute)

Sursa: ANRCETI

În perioada de raportare a continuat dinamica negativă a evoluției traficului de MMS, atestată în ultimii ani. Numărul mesajelor SMS expediate de utilizatori a crescut, față de anul 2017, cu 31,5% și a însumat 1088,4 mil., iar numărul mesajelor MMS s-a redus cu 2,9% și a alcătuit 1,7 mil. Conform estimărilor ANRCETI, în anul 2018 un utilizator de telefonie mobilă a expediat în mediu lunar 25 mesaje SMS.

2.4. Ratele de acoperire cu semnal radio a teritoriului și populației

Datele statistice privind acoperirea teritoriului și populației republicii cu semnal radio provenit din rețelele de comunicații electronice mobile 3G arată, că în anul 2018 S.A. „Orange Moldova” a menținut ratele de acoperire la nivelul anului 2017, iar S.A. „Moldcell” și S.A. „Moldtelecom” a raportat o creștere a acestui indicator cu 4 p.p. și respectiv 1 p.p., înregistrând o rată de 96% și 99% (Diagrama 17).

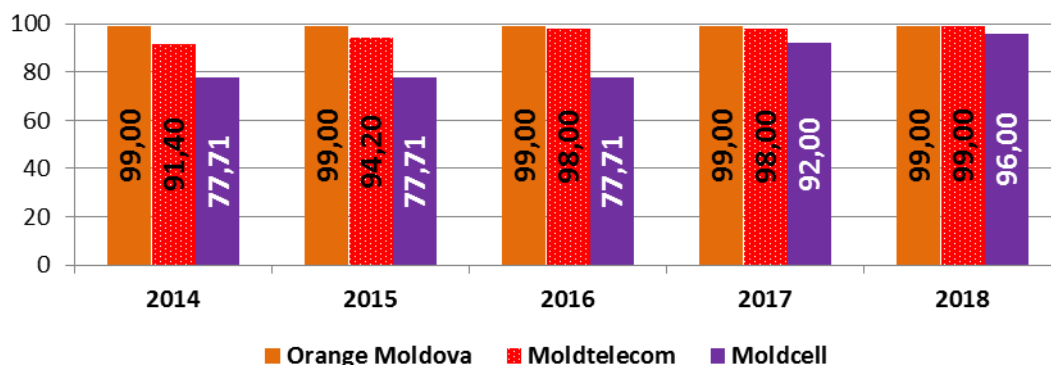

Diagrama 17. Ratele de acoperire a teritoriului republicii cu rețele electronice de comunicații mobile 3G (%)

Sursa: ANRCETI

La capitolul acoperirea populației republicii cu semnal radio provenit din rețelele 3G se atestă o stabilitate a acoperirii, ca și în anul precedent, de aproximativ 100% (Diagrama 18).

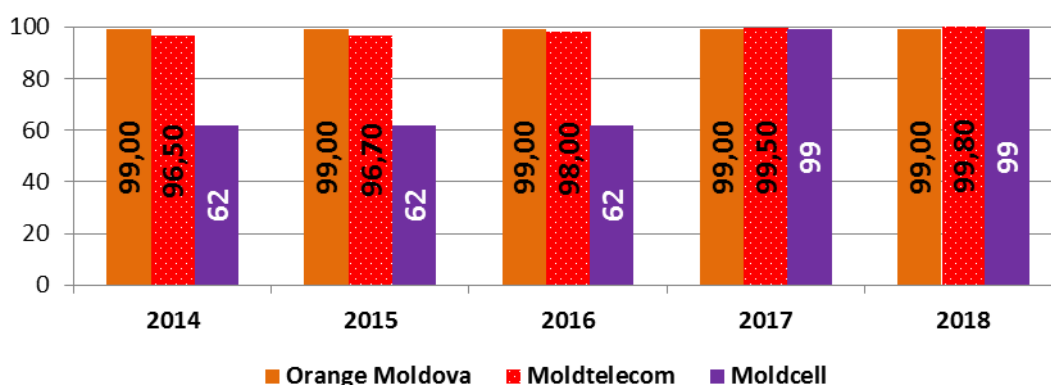

Diagrama 18. Ratele de acoperire a populației republicii cu rețele electronice de comunicații mobile 3G (%)

Sursa: ANRCETI

În ceea ce privește acoperirea teritoriului republicii cu semnal radio, provenit din rețelele de comunicații electronice mobile 4G, menționăm că, în anul 2018 - similar anului 2017, cea mai mare creștere a acestui indicator – de 21 p.p. – a fost înregistrată de S.A. „Moldcell” - de la 46% la 67%. S.A. „Moldtelecom” și S.A. „Orange Moldova” au menținut rata respectivă la nivelul anului 2017 - de 7% și respectiv 94% (Diagrama 19).

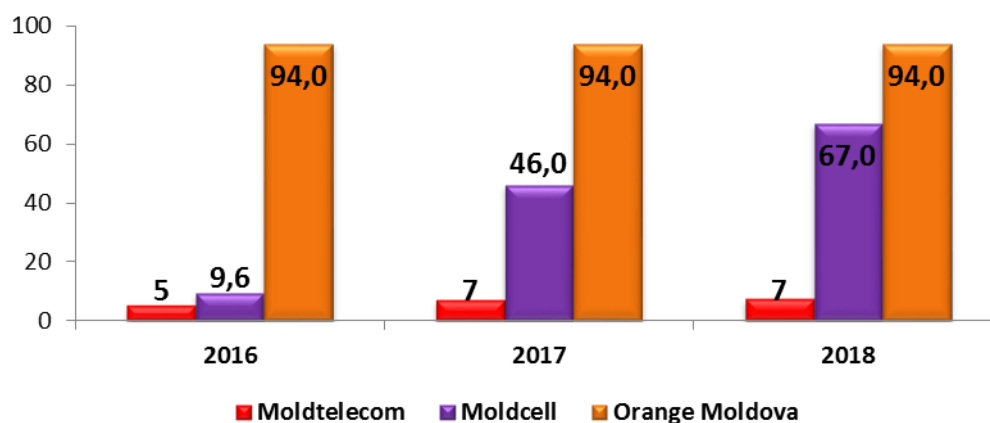

Diagrama 19. Ratele de acoperire a teritoriului republicii cu rețele de comunicații electronice mobile 4G (%)

Sursa:ANRCETI

Acoperirea populației republicii cu semnal radio provenit din rețelele 4G, a rămas la nivelul anului 2017 (Diagrama 20).

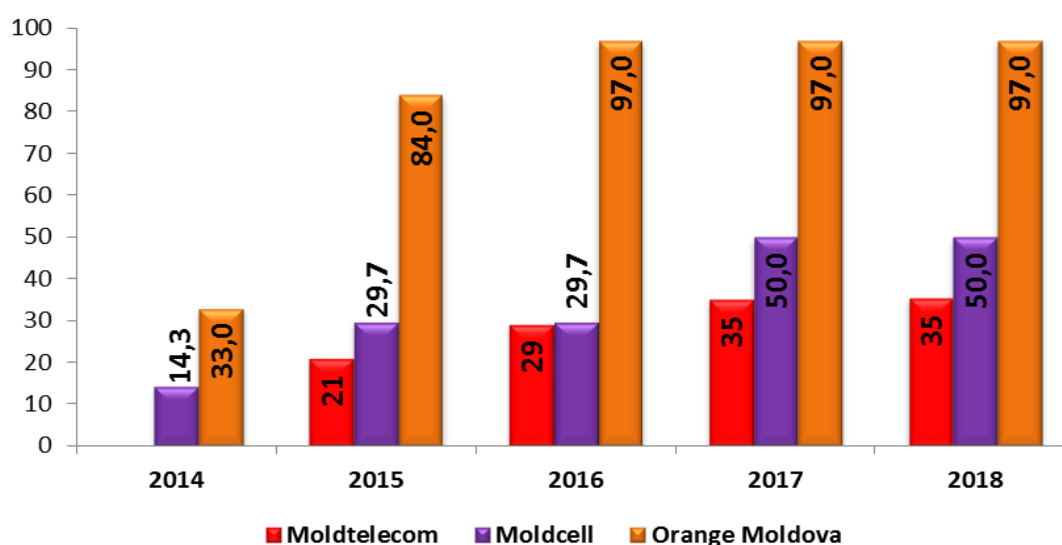

Diagrama 20. Ratele de acoperire a populației republicii cu semnal radio provenit din rețele de comunicații electronice mobile 4G (%)

Sursa:ANRCETI

3. Telefonie fixă

3.1 Dinamica pieței

În anul 2018, volumul total al veniturilor din vânzarea serviciilor de telefonie fixă și-a păstrat tendința de scădere care a constituit 19,9% și a ajuns la 556,9 mil. lei. Toți furnizorii de telefonie fixă au înregistrat scăderi ale acestui indicator. Veniturile S.A. „Moldtelecom” din vânzarea serviciilor de telefonie fixă au scăzut cu 20,3% și au totalizat 532 mil. lei, iar cele ale furnizorilor alternativi de telefonie fixă - cu 10,6% și au însumat 24,8 mil. lei (Diagrama 21).

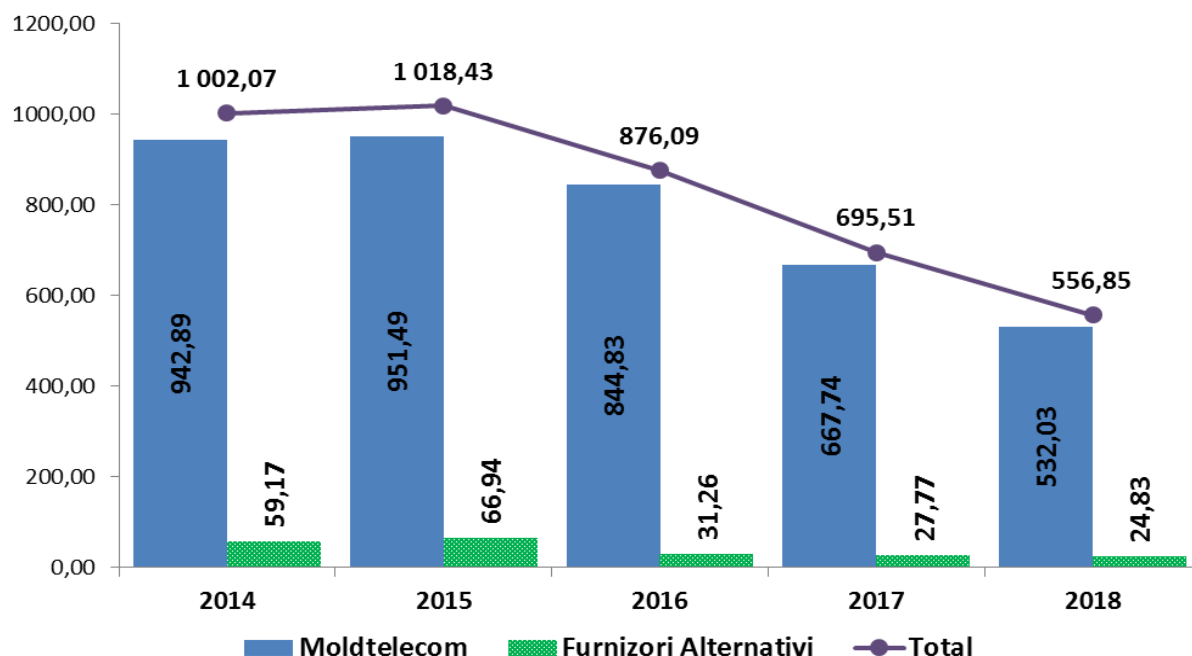

Diagrama 21. Evoluția veniturilor înregistrate pe piața serviciilor de telefonie fixă (mil. lei)

Sursa:ANRCETI

În urma diminuării volumului total de vânzări ale serviciilor de telefonie fixă, venitul mediu lunar per abonat (ARPU) la aceste servicii s-a micșorat, față de anul 2017, cu 17,7% și a însumat 41,2 lei. Venitul mediu lunar per abonat - persoană fizică s-a micșorat cu 12% și a constituit 20,4 lei și per persoană juridică – a scăzut cu 18,8% și a alcătuit 54,1 lei. S.A. „Moldtelecom” a înregistrat un ARPU de 44,1 lei (în scădere cu 18,2%), iar furnizorii alternativi – de 17 lei (în scădere cu 7%) (Diagrama 22).

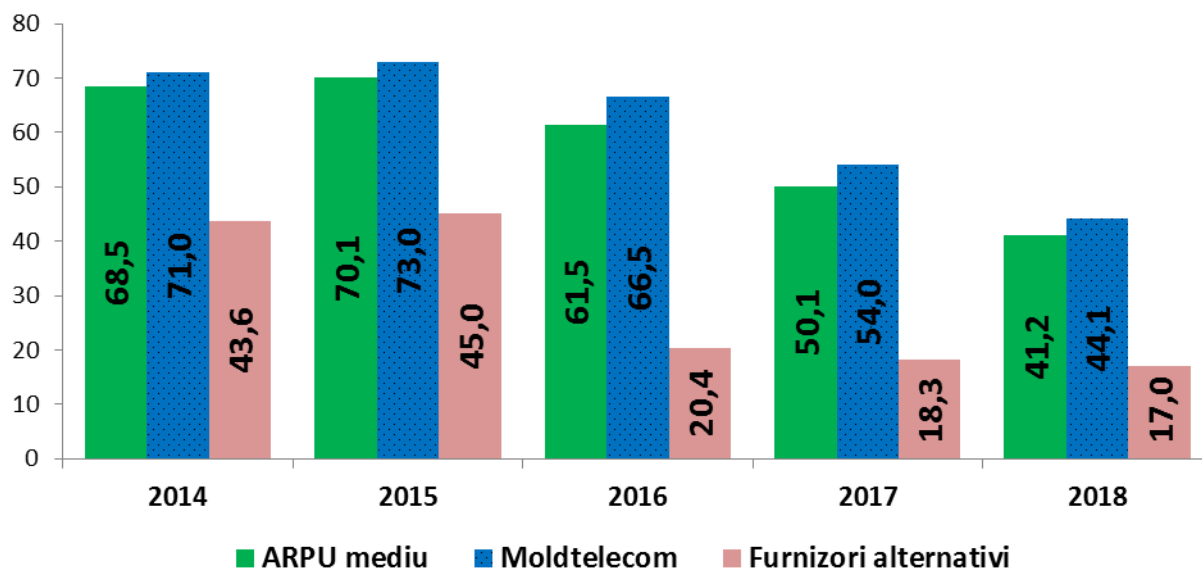

Diagrama 22. Evoluția venitului mediu lunar per abonat la serviciile de telefonie fixă - ARPU (lei)

Sursa:ANRCETI

În perioada de raportare, cotele de piață ale furnizorilor de telefonie fixă, în funcție de venituri, practic au rămas neschimbate. Cota de piață a S. A. „Moldtelecom” s-a micșorat cu 0,5 p.p. și a

alcătuit, la finalul anului 2018, 95,5%, iar cota cumulativă a furnizorilor alternativi de telefonie fixă s-a majorat în aceeași proporție și a constituit 4,5% (Diagrama 23).

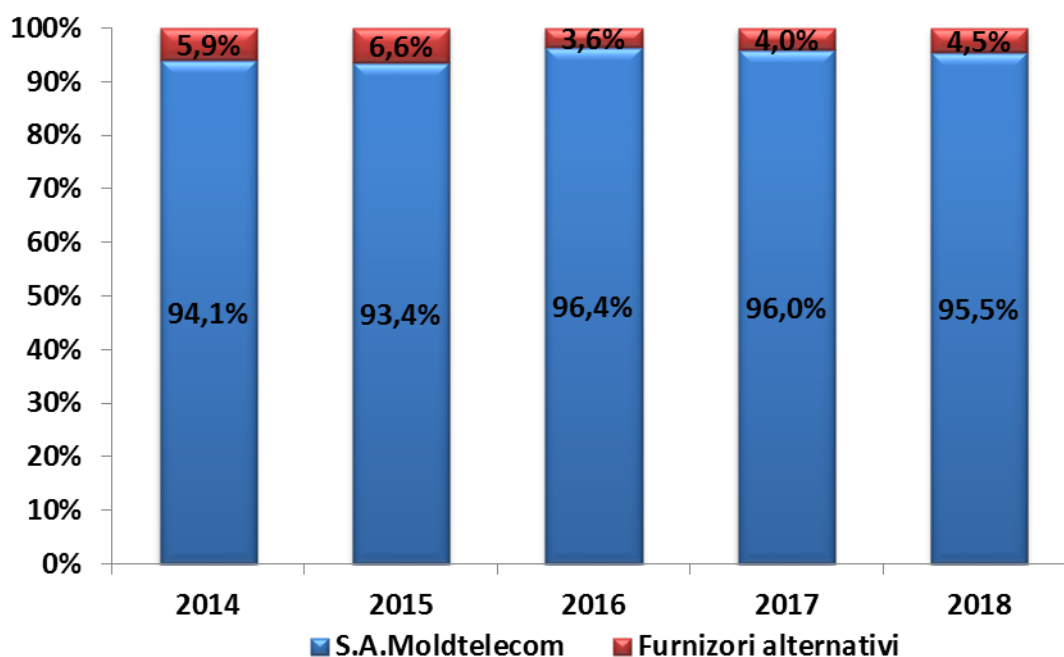

Diagrama 23. Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor de telefonie fixă, în funcție de venituri

Sursa: ANRCETI

3.2 Abonați și rata de penetrare a serviciilor

În anul de referință, numărul abonaților la serviciile de telefonie fixă⁵ a scăzut, față de anul 2017, cu 3,1% și a însumat circa 1108,2 mii. Diminuarea numărului de abonați a fost determinată, în temei, de diminuarea bazei de abonați a S.A. „Moldtelecom” cu 2,7%, aceasta totalizând, la finalul anului 2018, 990,5 mii. Baza cumulativă de abonați a celor 22 furnizori alternativi de telefonie fixă a scăzut cu 6,4% și a însumat peste 117,7 mii. Urmare a acestei evoluții, rata de penetrare a serviciilor de telefonie fixă raportată la 100 de locuitori s-a micșorat cu 1 p.p. și a constituit 31,2% (Diagrama 24).

⁵ În calcul au fost luate liniile telefonice fixe de abonat, iar în cazul serviciilor prestate în baza tehnologiei VoIP – numerele de telefon alocate utilizatorilor finali.

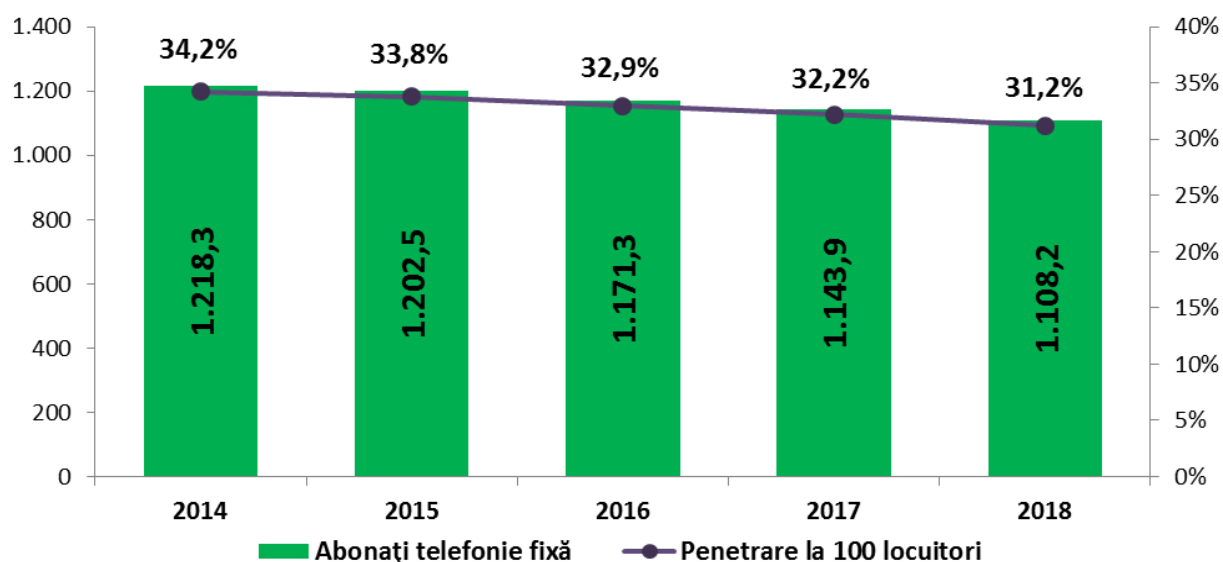

Diagrama 24. Numărul de abonați (mii) și rata de penetrare a serviciilor de telefonie fixă (%)

Sursa: ANRCETI

La finalul anului 2018, 973,8 mii sau 89,4 la sută dintre abonații la serviciile de telefonie fixă erau persoane fizice și 134,4 mii (10,6%) - persoane juridice. Mai bine de jumătate din numărul total de abonați – 53,5% - erau domiciliați în localități urbane, iar 46,5% - în localități rurale.

3.3 Evoluția traficului de voce

În perioada de raportare, volumul total al traficului de voce în rețelele de telefonie fixă s-a micșorat, față de 2017, cu 15,7% și a constituit 1339 mil. minute. Această scădere a fost cauzată de diminuarea tuturor tipurilor de trafic. Traficul către rețelele internaționale a scăzut cu 31,2%, traficul inițiat peste hotarele țării și terminat în rețelele de telefonie fixă din R. Moldova - cu 20%, traficul în rețelele proprii – cu 15,9%, traficul către alte rețele de același tip - cu 15,8%, traficul către rețelele de telefonie mobilă – cu 11,8%, iar traficul de interconectare - cu 9,8%.

Urmare a diminuării semnificative a traficului de voce în rețelele de telefonie fixă, media lunară a traficului efectuat prin intermediul unei linii de acces (indicatorul MoU) a scăzut, față de anul 2017, cu 22 de minute (12,3%) și a constituit 156 minute (2 ore și 36 minute), iar durata medie a unui apel a alcătuit 2,3 minute (Diagrama 25).

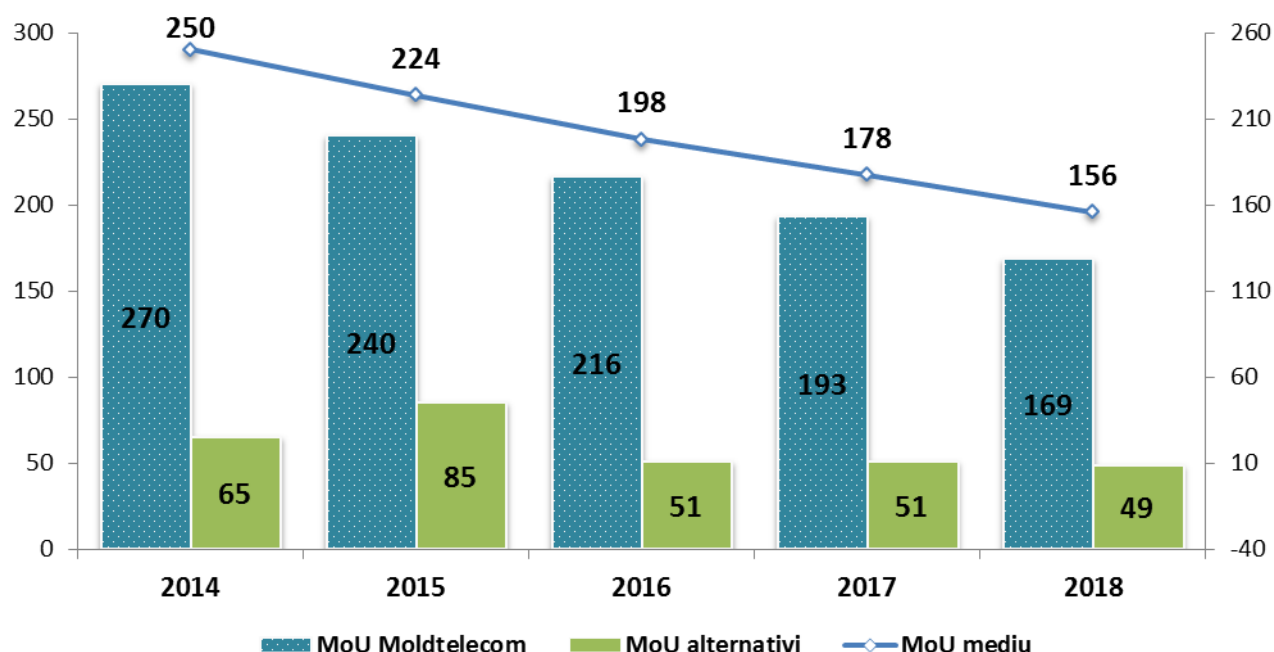

Diagrama 25. Evoluția indicatorului MoU (minute)

Sursa:ANRCETI

4. Servicii de acces la Internet fix și la Internet mobil

În anul 2018, serviciile de acces la Internet fix și la Internet mobil au continuat să fie, ca și în anii precedenți, cele mai dinamice piețe în domeniul comunicațiilor electronice. Principalii indicatori ai acestor piețe (numărul de utilizatori, traficul de date, volumul de vânzări) au înregistrat creșteri semnificative. Trendul ascendent al piețelor menționate a fost determinat de creșterea cererii pentru serviciile de acces la Internet, dezvoltarea infrastructurii de acces la rețeaua globală în baza tehnologiilor 3G, 4G și în baza fibrei optice, utilizarea tot mai largă a serviciilor alternative de comunicare (servicii OTT: Skype, Viber, WhatsApp etc.) și intensificarea concurenței între furnizorii de pe piețele respective.

4.1 Evoluția venitului pieței serviciilor de acces la Internet fix și Internet mobil

Datele raportate de furnizorii activi de servicii de acces la Internet fix și de furnizorii de servicii de acces la Internet mobil arată că volumul total al vânzărilor pe cele două segmente ale pieței a crescut, față de anul 2017, cu 10,9% și a depășit pragul de 2,3 mld. lei, ceea ce constituie circa 37% din valoarea totală a pieței comunicațiilor electronice.

Tabelul nr.2 Venituri din serviciile de acces la Internet fix și la Internet mobil (mil. lei)

	2014	2015	2016	2017	2018
Acces la Internet la puncte fixe	939,9	1 050,5	1 105,2	1 209,5	1 289,5
Acces la Internet la puncte mobile:	482,2	579,1	713,2	908,5	1 058,5
<i>din care venituri acces Internet utilizatori voce</i>	224,5	304,4	412,9	597,2	737,8
<i>din care venituri acces Internet dedicat</i>	244,7	259,0	278,7	290,4	298,3
Total venituri acces Internet fix/mobil	1 422,0	1 629,6	1 818,4	2 118,1	2 348,0
Pondere % acces la Internet la puncte fixe	66,1%	64,5%	60,8%	57,1%	54,9%
Pondere % acces la Internet la puncte mobile	33,9%	35,5%	39,2%	42,9%	45,1%

Sursa:ANRCETI

4.1.1 Dinamica veniturilor pe piața serviciilor de acces la Internet fix

Conform datelor prezentate de către 88 de furnizori activi ai serviciilor de acces la Internet fix, volumul total al vânzărilor pe această piață a sporit, față de 2017, cu 6,6% și a însumat 1 mld.

289,5 mil. lei. Practic toți furnizorii au înregistrat creșteri ale veniturilor din vânzarea serviciilor de acces la Internet fix.

Cele mai mari de creșteri și-au înscris la activ „Starnet Soluții” S.R.L., și S.A. „Moldtelecom”. Vânzările realizate de „Starnet Soluții” S.R.L. au crescut cu 8% și au ajuns la 270 mil. lei, ale S.A. „Moldtelecom” - cu 5,2% și au însumat peste 821,8 mil. lei, iar cele ale „Sun Communications” S.R.L. au scăzut cu 28% și au totalizat 44,8 mil. lei. Volumul cumulativ al vânzărilor realizate de ceilalți 85 de furnizori ai serviciilor de acces la Internet fix a crescut cu 32% și a însumat 152,9 mil. lei (Diagrama 26).

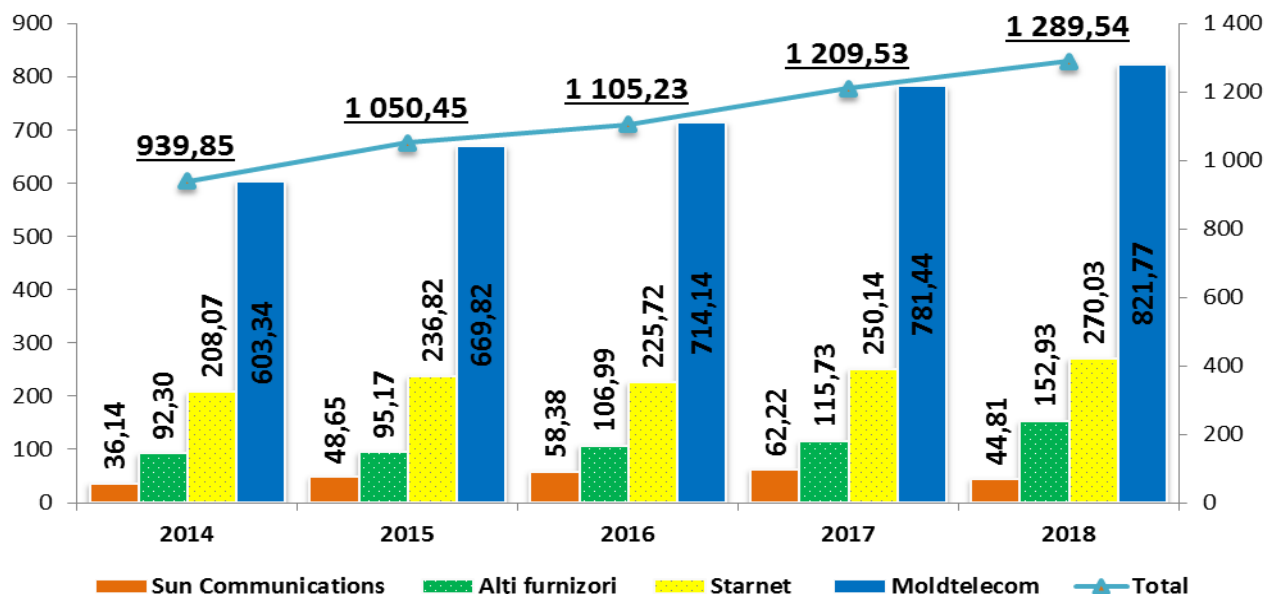

Diagrama 26. Evoluția veniturilor din vânzarea serviciilor de acces la Internet fix (mil. lei)
Sursa: ANRCETI

Cotele de piață ale celor mai mari furnizori de servicii de acces la Internet fix, în funcție de venituri, au rămas practic neschimbate. În comparație cu anul 2017, cota de piață deținută de „Starnet Soluții” S.R.L. a crescut cu 0,2 p.p. și a alcătuit 20,9%, iar cota S.A. „Moldtelecom” a scăzut cu 0,9 p.p. și a fost de 63,7%. În același timp, cota de piață deținută de „Sun Communications” S.R.L. a scăzut cu 1,6 p.p. și a alcătuit 3,5%, iar cota cumulativă a celorlalți furnizori s-a majorat cu 2,3 p.p. și a constituit 11,9% (Diagrama 27).

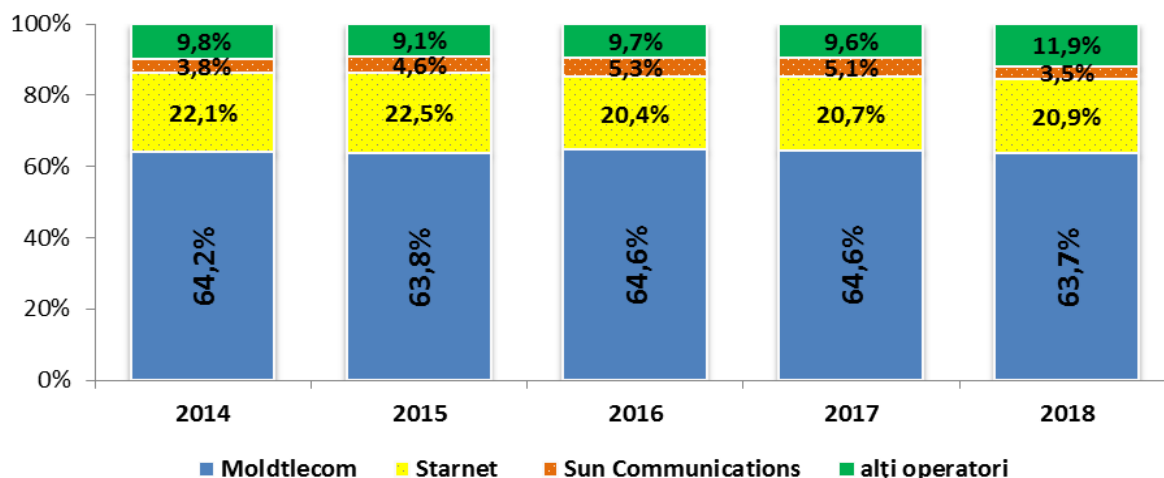

Diagrama 27. Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor serviciilor de acces la Internet fix, în funcție de venituri

Urmare a creșterii veniturilor din vânzarea serviciilor de acces la Internet fix, venitul mediu lunar per abonat (ARPU) la serviciile respective a sporit, față de 2017, cu 1,2% și a alcătuit 179 lei (Diagrama 28). Venitul mediu lunar per abonat - persoană fizică a constituit circa 160 lei, iar venitul mediu lunar per abonat - persoană juridică – 564 lei.

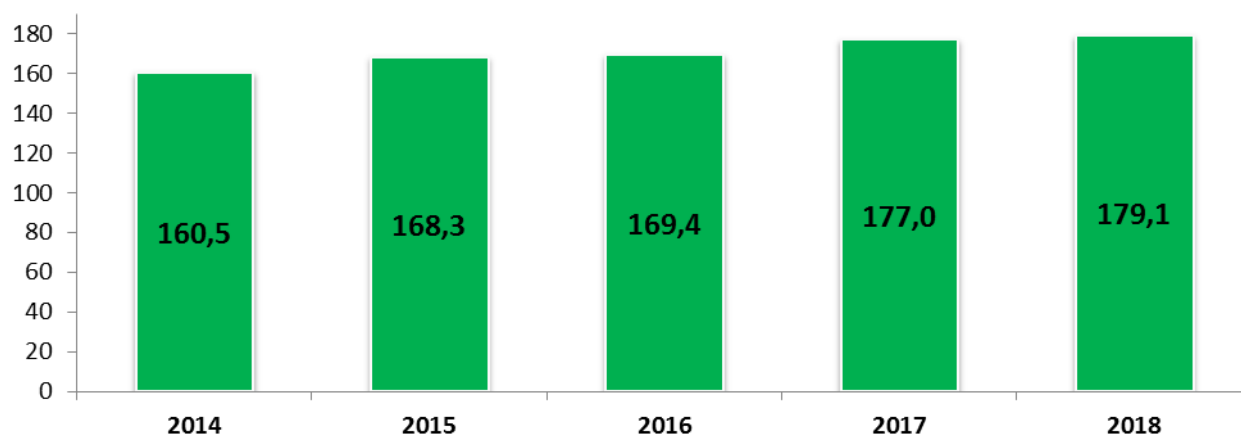

Diagrama 28. Evoluția venitului mediu lunar per abonat la serviciile de acces la Internet fix - ARPU (lei)

Sursa:ANRCETI

4.1.2 Dinamica veniturilor pe piața serviciilor de acces la Internet mobil

În perioada de raportare, volumul total al veniturilor obținute de cei trei furnizori de comunicații mobile (S.A. „Orange Moldova”, S.A. „Moldcell” și S.A. „Moldtelecom” (Unite) realizate din vânzarea serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă (prin rețelele 3G, 4G și prin modemuri/carduri/USB - acces dedicat) a crescut, față de 2017, cu 16,5% și a însumat 1058,5 mil. lei. Această evoluție a fost determinată de creșterile înregistrate de toți furnizorii de comunicații mobile. Veniturile S.A. „Orange Moldova” din vânzarea serviciilor respective au sporit cu 19% și au ajuns la 663,2 mil. lei, cele ale S.A. „Moldcell” - cu 15,5% și au alcătuit circa 293,3 mil. lei, iar veniturile S.A. „Moldtelecom” au înregistrat o creștere de 4,6% totalizând 102,1 mil. lei (Diagrama 29).

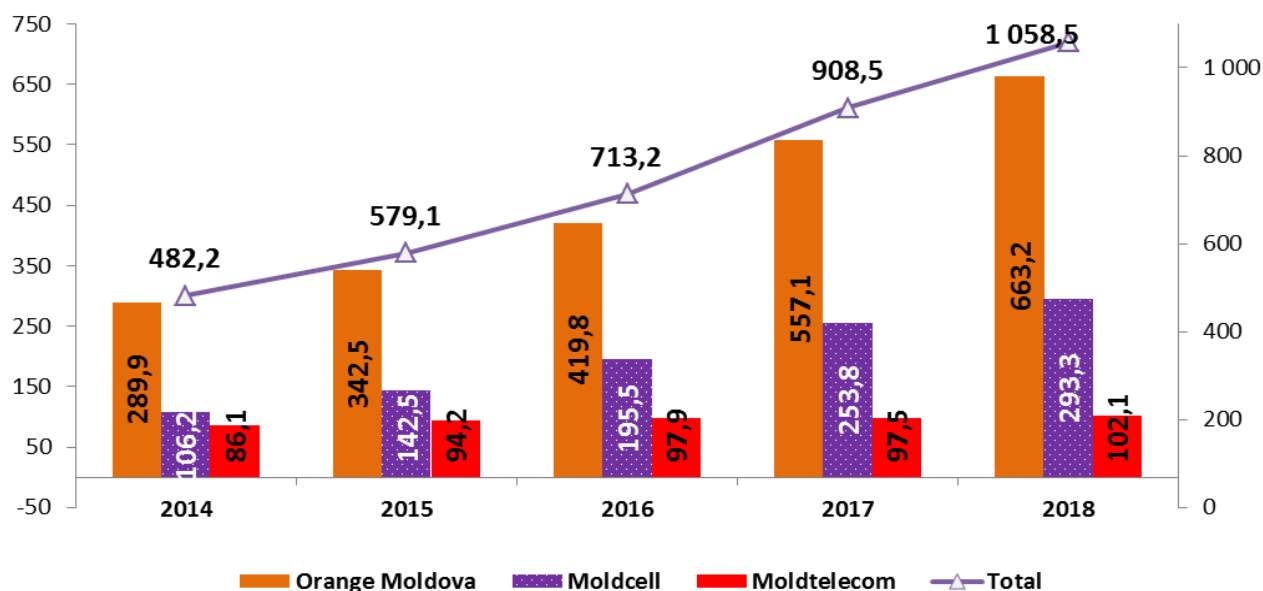

Diagrama 29 . Evoluția veniturilor din vânzarea serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă (mil. lei)

Sursa:ANRCETI

În anul 2018, cotele de piață deținute de cei trei furnizori de servicii de acces la Internet mobil în bandă largă, în funcție de cifra de afaceri, au suportat schimbări neesențiale. Cota de piață a S.A. „Orange Moldova” a crescut, față de anul 2017, cu 1,3 p.p. și s-a ridicat la 62,6%, iar cea a S.A. „Moldcell” și S.A. „Moldtelecom” au scăzut cu 0,2 p.p. și respectiv 1,1 p.p și a alcătuit 27,7% și respectiv – 9,6% (Diagrama 30).

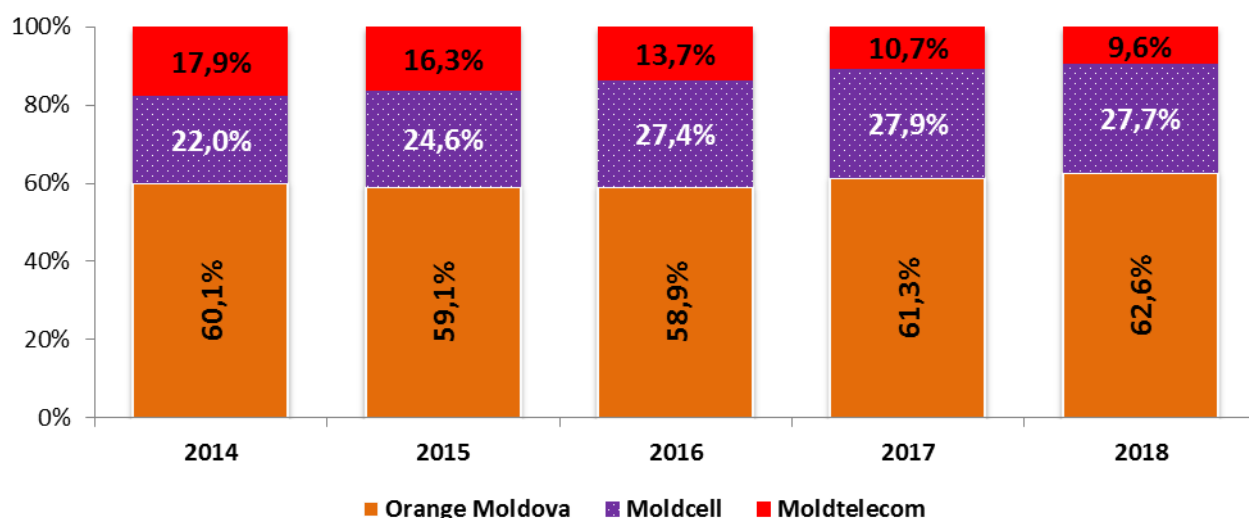

Diagrama 30. Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor serviciilor de acces la Internet mobil, în funcție de venituri

Sursa:ANRCETI

Datele statistice privind veniturile obținute de cei trei furnizori de comunicații mobile din vânzarea serviciilor de acces dedicat la Internet mobil arată că volumul total al acestor venituri a crescut, față de 2017, cu circa 2,7% și a însumat 298,3 mil. lei. Această creștere a fost determinată de sporirea volumului de vânzări realizate de S.A. „Moldcell” cu 7,9% și S.A. „Moldtelecom” cu 4,8%. În aceeași perioadă vânzările S.A. „Orange Moldova” au scăzut cu 1,3%. Astfel S.A. „Orange Moldova” a avut un venit de 131,8 mil. lei, S.A. „Moldtelecom” 92,1

mil. lei. iar S.A. „Moldcell” 74,4 mil. lei. din vânzarea serviciilor de acces dedicat la Internet mobil (Diagrama 31).

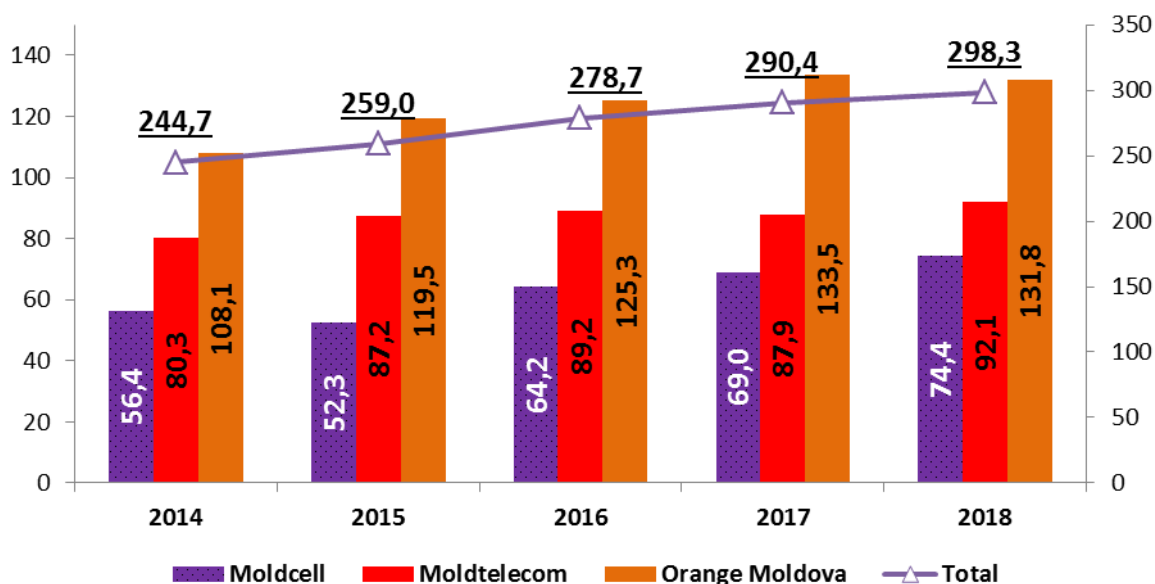

Diagrama 31. Evoluția veniturilor din vânzarea serviciilor de acces dedicat la Internet mobil (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

În comparație cu anul 2017, cotele de piață ale celor trei furnizori ai serviciilor de acces dedicat la Internet mobil, în funcție de venituri nu au suportat schimbări majore. Cota deținută de S.A. „Orange Moldova” a scăzut cu 1,8 p.p. fiind de 44,2%, cota S.A. „Moldcell” a crescut cu 1,1 p.p. și a constituit 24,9%, iar S.A. „Moldtelecom” s-a mărit cu 0,6 p.p. și a alcătuit 30,9% (Diagrama 32).

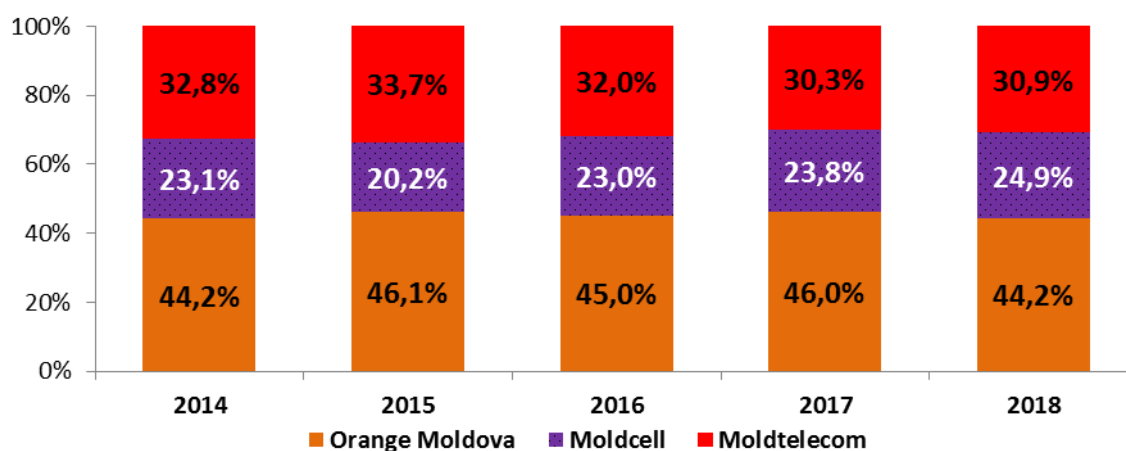

Diagrama 32. Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor serviciilor de acces dedicat la Internet mobil, în funcție de venituri

Sursa: ANRCETI

Urmare a creșterii volumului total de vânzări ale serviciilor de acces dedicat la Internet mobil, venitul mediu lunar per abonat (ARPU) la serviciile respective s-a majorat, față de anul 2017, cu 0,1% și a însumat 78,4 lei. Cel mai mare ARPU – de 97,7 lei - a fost înregistrat de către S.A. „Orange Moldova”, S.A. „Moldtelecom” a avut un ARPU în valoare de 70,3 lei și S.A. „Moldcell” de 65 lei (Diagrama 33).

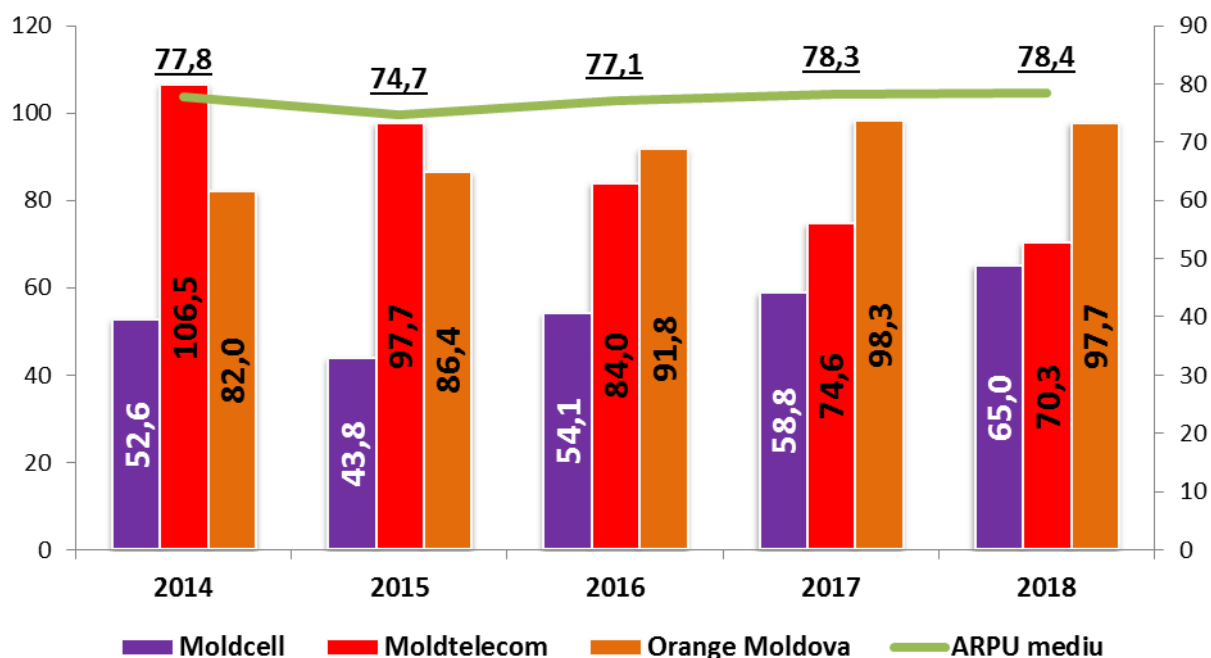

Diagrama 33. Venitul mediu lunar per abonat (ARPU) la serviciile de acces dedicat la Internet mobil (lei)

Sursa: ANRCETI

4.2 Abonați și rate de penetrare a serviciilor de acces la Internet fix și Internet mobil

În anul 2018, numărul abonaților la serviciile de acces la Internet fix a crescut, față de anul 2017, cu 6,6% și a însumat 623,1 mii, iar numărul utilizatorilor serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă (în baza tehnologiilor 3G, 4G și prin modemuri/carduri/USB – acces dedicat) a sporit cu 21,3% și a depășit cifra de 2 mil. 948 mii. Pe piața serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă, cea mai mare creștere a fost înregistrată pe segmentul acces la Internet în baza tehnologiilor 3G și 4G. Numărul utilizatorilor acestor servicii a crescut cu mai bine de 24,6% și a depășit cifra de 2 mil. 636,1 mii, iar numărul celor care au utilizat serviciile de acces dedicat la Internet mobil a scăzut cu 0,7% și a atins cifra de 312,1 mii (Tabelul nr.3)

Tabelul nr.3 Evoluția numărului de utilizatori ai serviciilor de acces la Internet fix și Internet mobil

	2014	2015	2016	2017	2018	Schimbare 2018-2017
1. Acces la Internet în bandă largă la puncte fixe	509 195	534 393	557 403	584 330	623 135	6,6%
2. Acces la Internet în bandă largă la puncte mobile:	1 216 105	1 455 975	1 893 562	2 430 078	2 948 155	21,3%
2.1. inclusiv abonați la serviciile de acces dedicat la Internet mobil	279 504	298 429	303 871	314 200	312 094	-0,7%
2.2. inclusiv utilizatori de acces la Internet în bandă largă, utilizatori voce	936 601	1 157 546	1 589 691	2 115 878	2 636 061	24,6%
1. Penetrare acces Internet în bandă largă la puncte fixe	14,3%	15,0%	15,7%	16,5%	17,5%	+1,09 p.p
2. Penetrare acces Internet în bandă largă la puncte mobile	34,2%	40,9%	53,3%	68,4%	83,0%	+14,59 p.p
2.1. inclusiv penetrare acces dedicat la Internet mobil	7,9%	8,4%	8,6%	8,8%	8,8%	-0,06 p.p

Sursa: ANRCETI

Aceleași date statistice arată că ponderea utilizatorilor care au accesat Internetul mobil în bandă largă, în structura numărului total de utilizatori de Internet în bandă largă, s-a ridicat la 82,5%, iar ponderea abonaților la serviciile de acces la Internet fix în bandă largă a scăzut până la 17,5% (Diagrama 34).

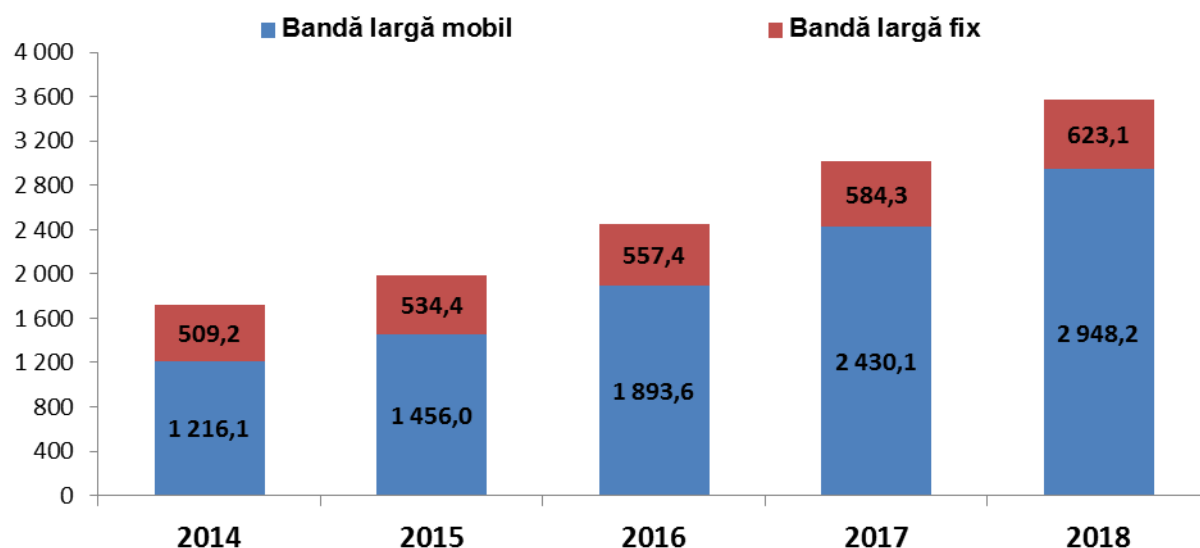

Diagrama 34. Evoluția numărului de utilizatori ai serviciilor de acces la Internet fix și Internet mobil în bandă largă (mii)

Sursa: ANRCETI

În ceea ce privește mediul de reședință al abonaților la serviciile de acces la Internet fix, datele prezentate de furnizori arată că în anul 2018 din numărul total al acestora, 60,6% erau domiciliați în localități urbane și 39,4% - în localități rurale.

Conform datelor statistice privind serviciile de acces la Internet mobil în bandă largă, volumul total al traficului generat de utilizatorii acestor servicii a crescut, față de anul 2017, cu 28,1% și a însumat peste 84,7 mii TB. Din acest volum de trafic circa 35,6 mii TB (în creștere cu 59,2%) a fost generat de utilizatorii de Internet mobil prin intermediul telefoanelor inteligente și 49,1 mii TB (în creștere cu 12,2%) - de cei care au folosit accesul dedicat la Internet (Diagrama 35). Un utilizator care a accesat Internetul mobil de la telefonul inteligent a generat în medie un trafic lunar de circa 1,5 GB, cu 51,1% mai mult decât în anul 2017, iar un utilizator de Internet mobil dedicat – un trafic lunar de 13 GB, în creștere cu 10,7%, față de anul 2017.

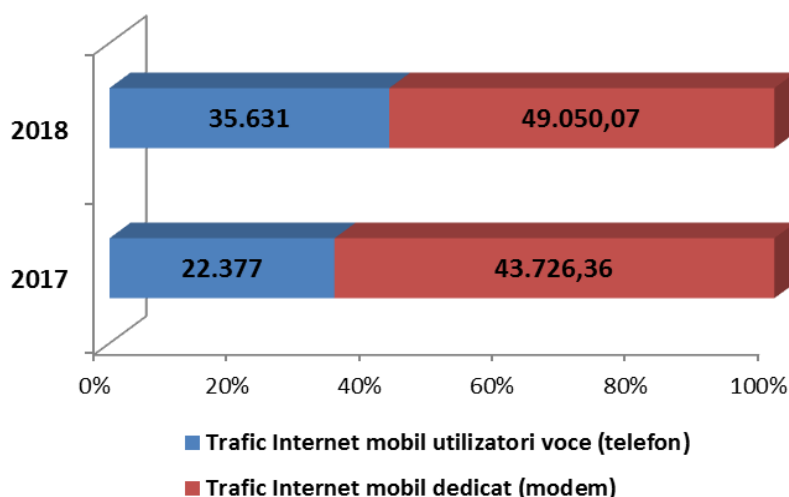

Diagrama 35. Evoluția traficului generat de utilizatorii de Internet mobil în bandă largă (TB)

Sursa: ANRCETI

În urma creșterii numărului de utilizatori ai serviciilor de acces la Internet fix și al celor care au accesat Internetul mobil în bandă largă, au sporit și ratele de penetrare a acestor servicii raportate la 100 de locuitori. Cea mai mare creștere – de 14,6 p.p. – a înregistrat rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă, acest indicator ajungând la 83%. Rata de penetrare a serviciilor de acces dedicat la Internet mobil, față de anul 2017, a rămas la 8,8%, iar cea a serviciilor de acces la Internet fix a sporit cu 1 p.p. și a alcătuit 17,5% (Diagrama 36).

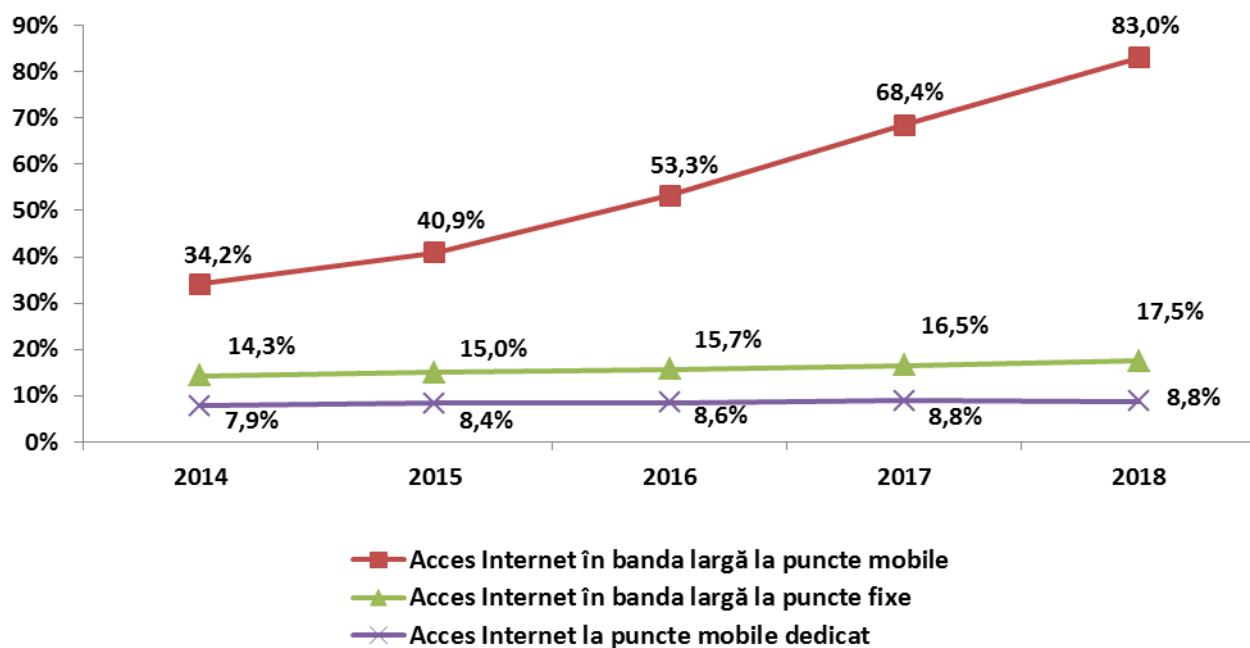

Diagrama 36. Evoluția ratelor de penetrare a serviciilor de acces la Internet mobil și Internet fix

Sursa: ANRCETI

Conform estimărilor ANRCETI, la finele anului 2018, rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet fix raportată la 100 de gospodării casnice a alcătuit 49,5%. În majoritatea unităților administrativ - teritoriale ale republicii acest indicator a variat între 28% și 62%, iar în mun. Chișinău valoarea acestuia a fost de 77%. Alte informații despre dezvoltarea serviciilor de acces la Internet fix în unitățile administrativ - teritoriale ale republicii se regăsesc în Anexa la prezentul Raport.

4.2.1 Tehnologii de acces la Internet fix și viteze de transfer al datelor

Datele statistice prelucrate de ANRCETI arată că, în anul 2018 infrastructura de acces, solicitată de utilizatorii finali ai serviciilor de acces la Internet fix, a fost dominată de conexiunile prin tehnologii de fibră optică (FTTx - *Fiber to the premises*) și prin xDSL (*Digital Subscriber Line*). Timp de un an numărul utilizatorilor conectați la rețea prin fibră optică a sporit cu 13,4% și a totalizat 394,2 mii, iar al celor conectați prin cablu coaxial a crescut cu 6,4% și a ajuns la peste

44,3 mii. În același timp, numărul abonaților conectați la rețea în baza tehnologiilor xDSL a scăzut cu 5,5% și a totalizat 182,2 mii (Diagrama 37).

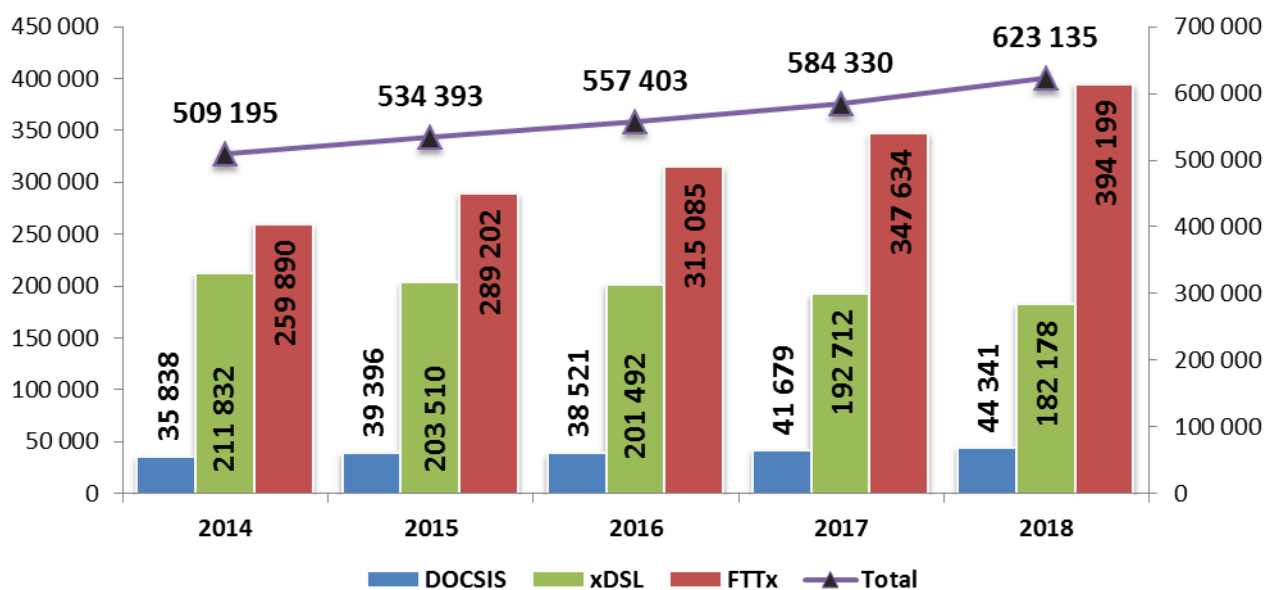

Diagrama 37. Evoluția numărului de abonați la serviciile de acces la Internet fix, în funcție de tehnologia utilizată

Sursa: ANRCETI

În anul de referință, ponderea conexiunilor la Internet fix în baza tehnologiilor FTTx a crescut, față de anul 2017, cu 3,8 p.p. și a constituit 63,3%, iar cea a conexiunilor prin cablu coaxial s-a diminuat nesemnificativ însumând aceleași 7,1%, comparativ cu anul precedent. Ponderea conexiunilor în baza tehnologiilor xDSL și-a păstrat trendul negativ din ultimii ani micșorându-se cu 3,8 p.p. și alcătuind 29,2% (Diagrama 38).

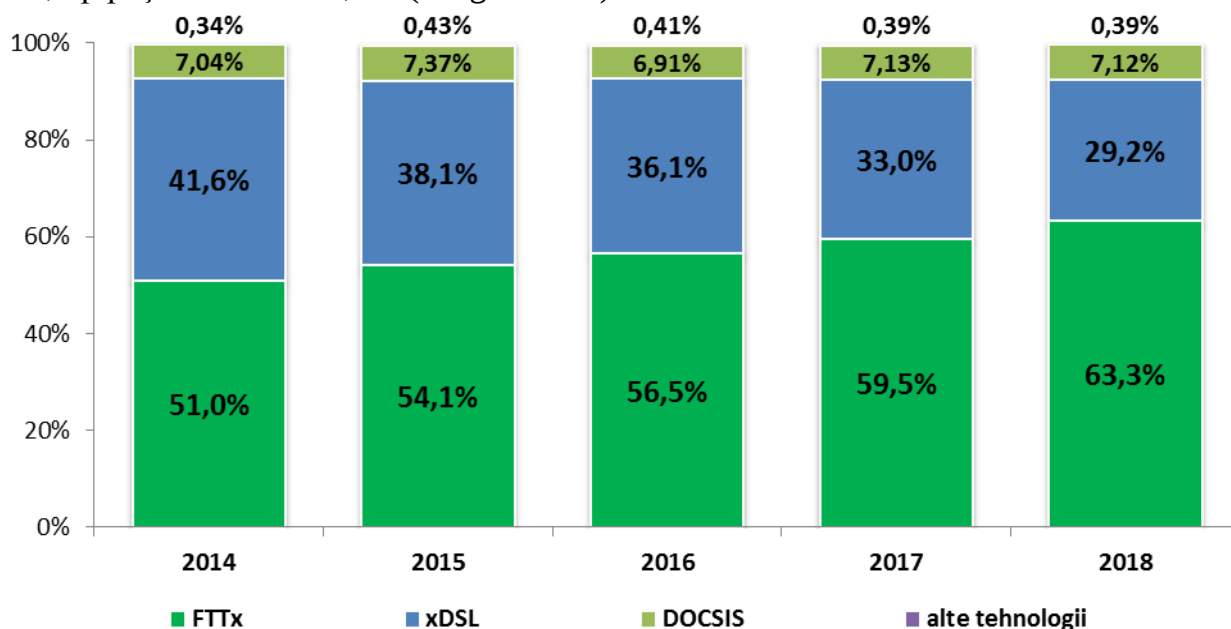

Diagrama 38. Ponderea conexiunilor la Internet fix, în funcție de tehnologiile de acces

Sursa: ANRCETI

Analiza conexiunilor la Internet fix în funcție de viteza de transfer al datelor, contractate de abonați, arată că în anul 2018 cea mai importantă creștere a fost atestată pe segmentul abonaților

la conexiunile ce permit viteze de peste 100 Mbps. Numărul acestor abonați a crescut, față de anul 2017, cu 56,8% și ajuns la circa 62,6 mii. Numărul abonaților care au contractat conexiuni ce permit viteze de transfer al datelor cuprinse între 30 Mbps și 100 Mbps a sporit cu 14,8% și a totalizat peste 338,9 mii, între 10 Mbps și 30 Mbps a sporit cu 2,3% totalizând 194,4 mii, pe segmentele de conexiuni cu viteze între 2 Mbps și 10 Mbps au fost înregistrate scăderi – până la 68,1% cu un total de 8,4 mii abonați, iar celor cu viteze până la 2 Mbps fiind în scădere cu 11,6% și a ajuns la 18,9 mii de abonați.

La finalul anului 2018, ponderea abonaților la conexiunile ce permit viteze de peste 100 Mbps a ajuns la circa 10%, iar la conexiunile cu viteze cuprinse între 30 Mbps și 100 Mbps s-a ridicat la 54,4%. Totodată, ponderea abonaților la conexiunile ce permit viteze cuprinse între 10 Mbps și 30 Mbps s-a micșorat până la 31,2%, la conexiunile cu viteze între 2 Mbps și 10 Mbps - până la 1,3%, iar la conexiunile cu viteze de până la 2 Mbps s-au micșorat până la 3% (Diagrama 39).

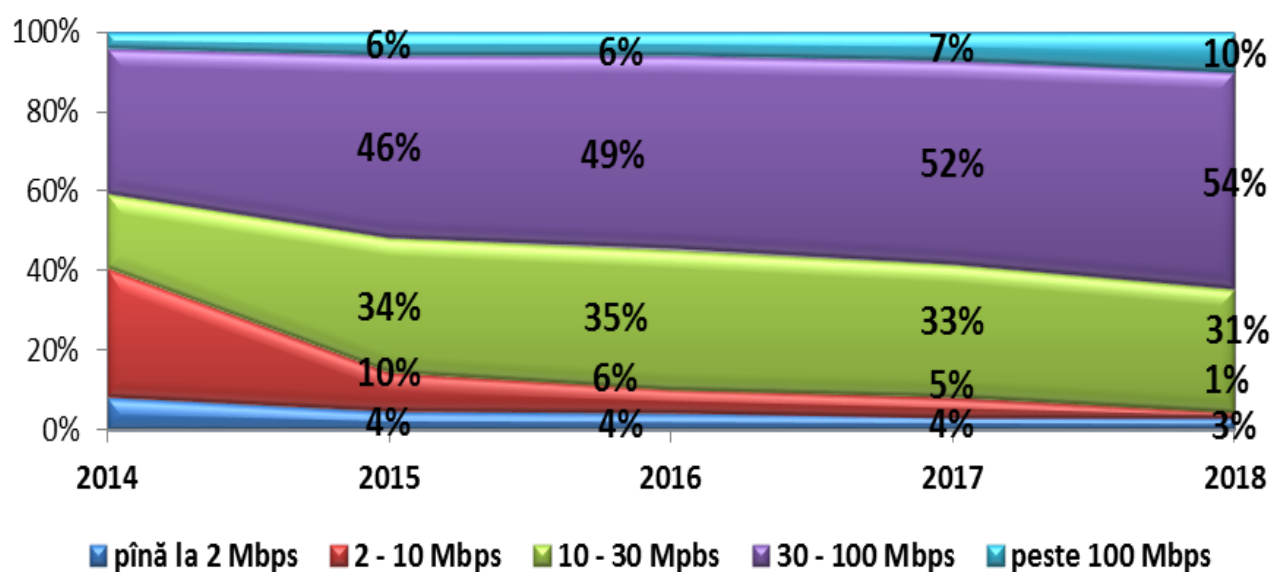

Diagrama 39. Ponderea conexiunilor la Internet fix, în funcție de viteza de transfer al datelor

Sursa: ANRCETI

5. Transmisia și retransmisia programelor audiovizuale

5.1 Dinamica pieței

Datele statistice prezentate ANRCETI de către 119 furnizori activi ai serviciilor de transmisie și retransmisie a programelor audiovizuale arată că în anul 2018 a fost înregistrată, în raport cu anul 2017, o diminuare semnificativă a veniturilor serviciilor de televiziune (TV) și radio prin eter, pe fundalul unei creșteri ușoare a volumului de vânzări al serviciilor TV contra plată.

Veniturile din vânzarea serviciilor TV și radio prin eter au scăzut, față de anul 2017, cu 15,5% și au totalizat 86,6 mil. lei, iar cele de pe piața serviciilor TV contra plată au crescut cu 1,6% și au constituit 162,1 mil. lei. Urmare a acestei evoluții, volumul cumulativ al veniturilor serviciilor TV și radio prin eter și a serviciilor TV contra plată s-a micșorat cu 5,1% și a însumat 248,7 mil. lei. Conform situației din 31.12.2018, ponderea veniturilor din vânzarea serviciilor TV contra plată, în structura pieței serviciilor de transmisie și retransmisie a programelor audiovizuale, s-a ridicat la 65,2%, iar ponderea vânzărilor realizate pe piața serviciilor TV și radio prin eter a ajuns la 34,8% (Diagrama 40).

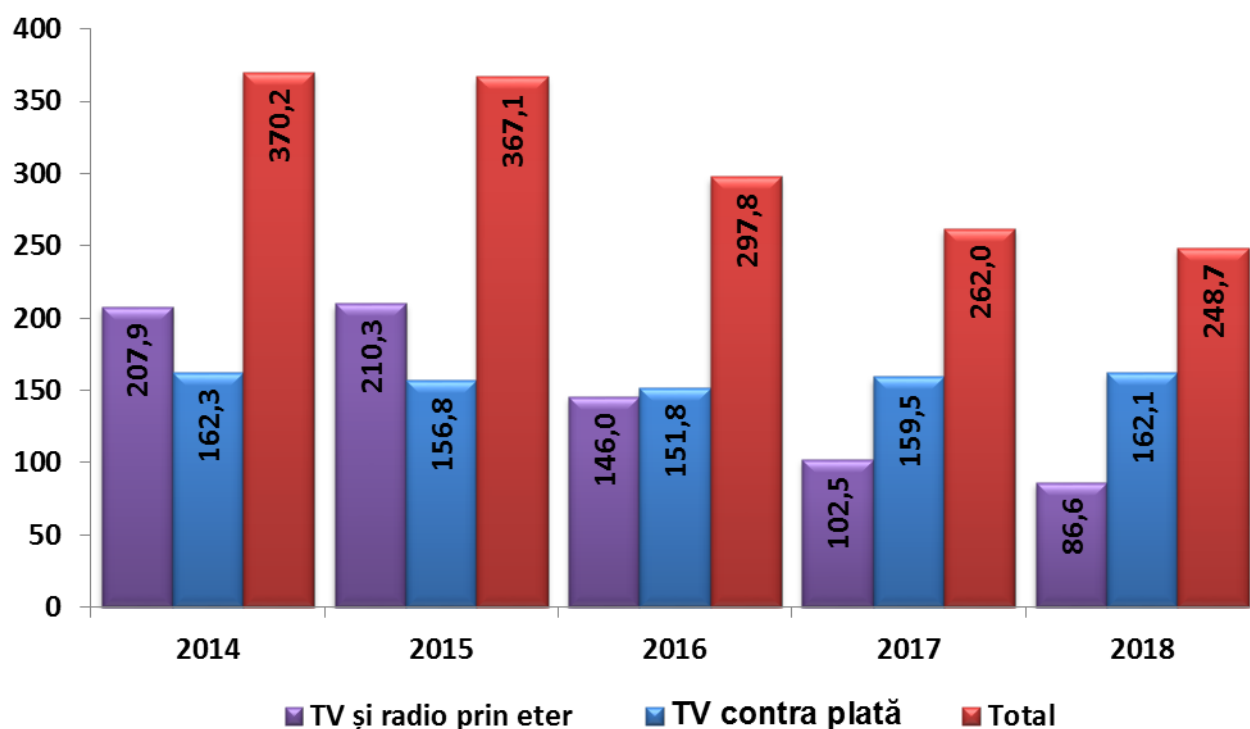

Diagrama 40. Evoluția vânzărilor pe piața serviciilor de transmisie și retransmisie a programelor audiovizuale (mil. lei)

Sursa: ANRCETI

Creșterea veniturilor provenite din vânzarea serviciilor TV contra plată a fost determinată de sporirea vânzărilor realizate de furnizorii care operează rețele IPTV. Cifra de afaceri a acestor furnizori a crescut, față de anul 2017, cu 6,8% și a însumat 79,1 mil. lei. În același timp, veniturile furnizorilor de servicii TV prin cablu au scăzut cu 2,8% și au alcătuit 82,8 mil. lei. Urmare a acestei evoluții venitul mediu lunar per abonat (ARPU) al serviciilor TV contra plată s-a micșorat cu 4,5% și a însumat 41,8 lei (Diagrama 41).

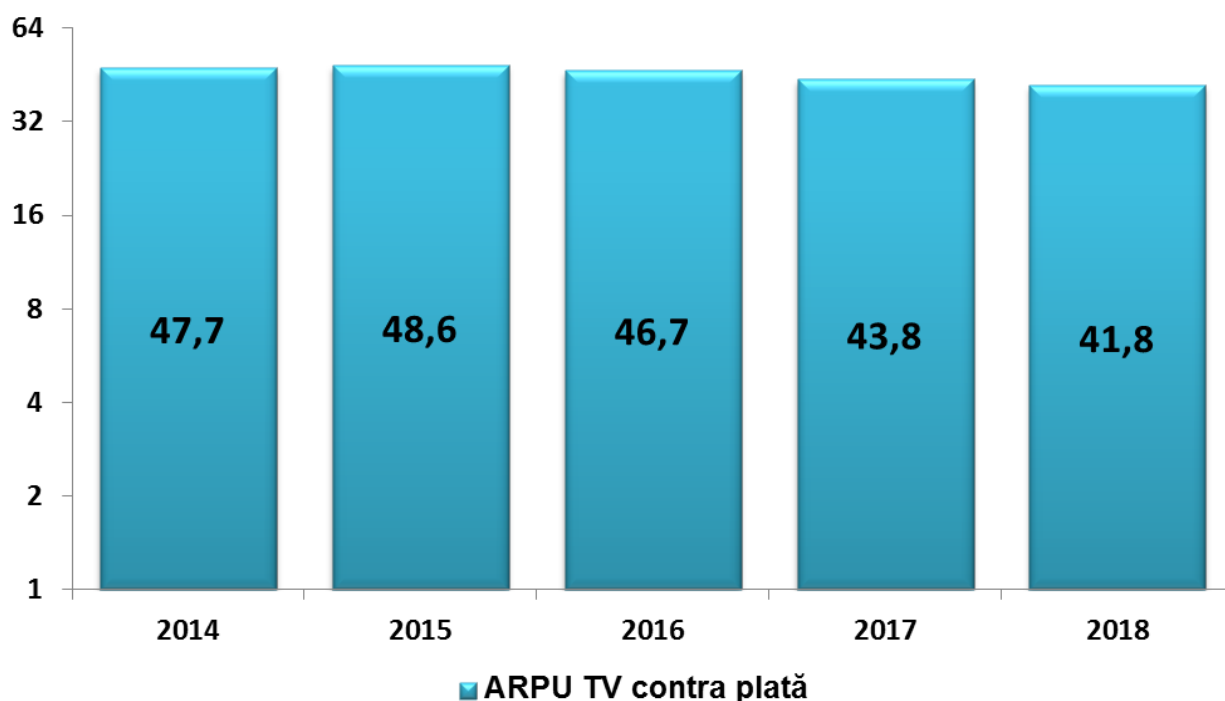

Diagrama 41. Evoluția venitului mediu lunar per abonat la serviciile TV contra plată - ARPU (lei)

Sursa: ANRCETI

În anul de referință, cotele de piață ale principalilor furnizori de servicii TV contra plată, în funcție de venituri, au suportat schimbări nesemnificative. Cota de piață deținută de S.A. „Moldtelecom” a crescut, față de anul 2017, cu 1,7 p.p. și a constituit 34,6%. În același timp, cota de piață deținută de „TV BOX” S.R.L. și „Sun Communications” S.R.L. a scăzut cu 0,3 p.p. și respectiv 3,9 și a alcătuit 12,8%, și respectiv 19,6%. Totodată cota cumulativă a celorlalți furnizori de servicii TV contra plată a crescut cu 2,5 p.p. și a însumat 33% (Diagrama 42).

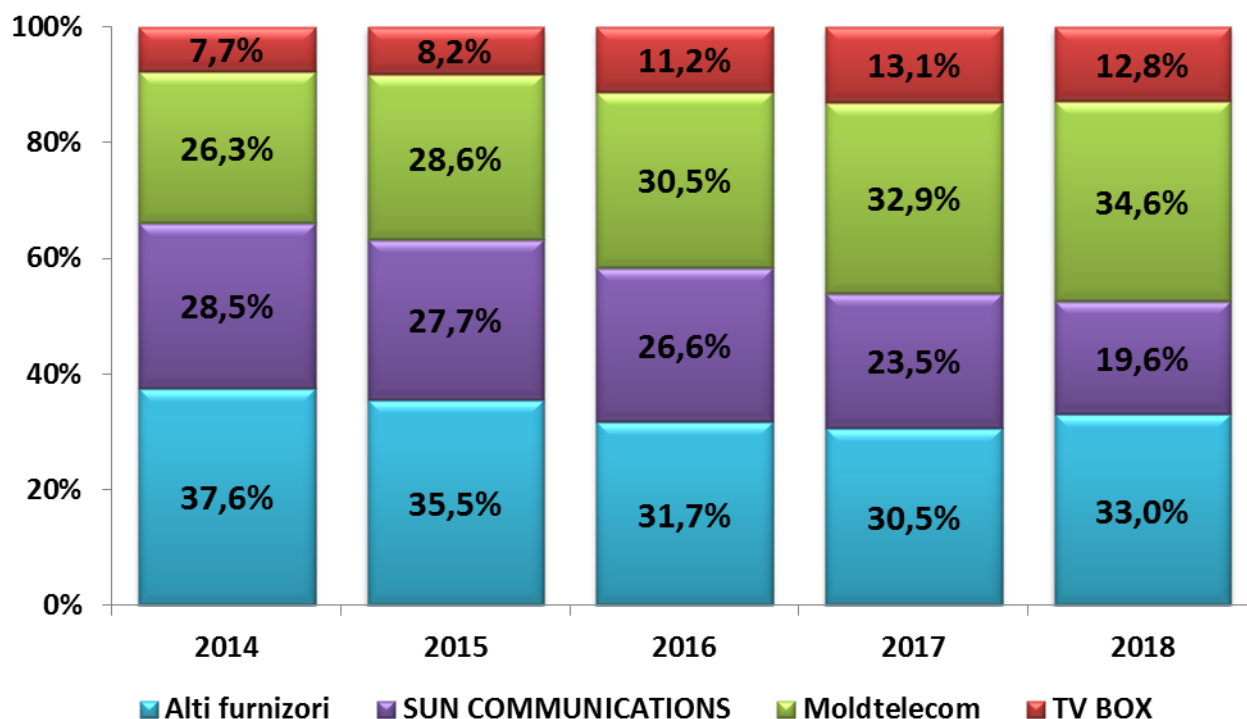

Diagrama 42. Evoluția cotelor de piață deținute de principalii furnizori de servicii TV contra plată, în funcție de venituri

Sursa: ANRCETI

5.2 Abonați și rata de penetrare a serviciilor TV contra plată

Conform datelor prezentate de 80 furnizori activi de servicii TV contra plată, numărul total al abonaților la aceste servicii a crescut, față de anul 2017, cu 1,8% și a însumat circa 329,7 mii.

Creșterea numărului total de abonați la serviciile TV contra plată a fost determinată de sporirea numărului de abonați prin rețele IPTV. Numărul acestor abonați a crescut cu 14,1% și a totalizat 159,2 mii. În același timp, baza de abonați a furnizorilor de rețele TV prin cablu a scăzut cu 7,7% și a alcătuit 170 mii. Urmare a acestei evoluții, rata de penetrare a serviciilor TV contra plată, raportată la 100 de locuitori ai republicii, s-a majorat în anii 2017 – 2018 de la 9,1% la 9,3%, iar rata de penetrare a acelorași servicii raportată la 100 de gospodării casnice – de la 27,3% la 27,8% (Tabelul nr.4).

Tabelul nr. 4. Evoluția numărului de abonați la serviciile TV contra plată și a ratelor de penetrare a acestor servicii (mii)

Indicatori	2014	2015	2016	2017	2018
Abonați TV prin rețele de cablu	209,2	206,5	191,8	184,2	170,0
Abonați IPTV	62,6	68,8	78,1	139,5	159,2
Abonați MMDS	2,1	-	-	-	0,46
Total abonați	274,0	275,3	269,9	323,7	329,7
Penetrare la 100 locuitori	7,70%	7,74%	7,60%	9,12%	9,28%
Penetrare la 100 gospodării casnice	23,11%	23,23%	22,79%	27,33%	27,85%

Sursa: ANRCETI

Datele statistice privind mediul de reședință a abonaților la serviciile TV contra plată arată că în perioada de raportare, ca și în anii precedenți, majoritatea absolută a abonaților (80,1%) erau domiciliați în localități urbane și restul (19,9%) - în localități rurale.

Potrivit aceluiași date, la finalul anului 2018 ponderea abonaților la serviciile IPTV, în structura abonaților la serviciile TV contra plată, a înregistrat, în raport cu anul 2017, o creștere de 5,2 p.p. și a alcătuit 48,3%. Ponderea abonaților la serviciile TV prin cablu a scăzut cu 5,3 p.p. și a constituit 51,6%, iar 0,14% - prin tehnologia MMDS (Diagrama 43).

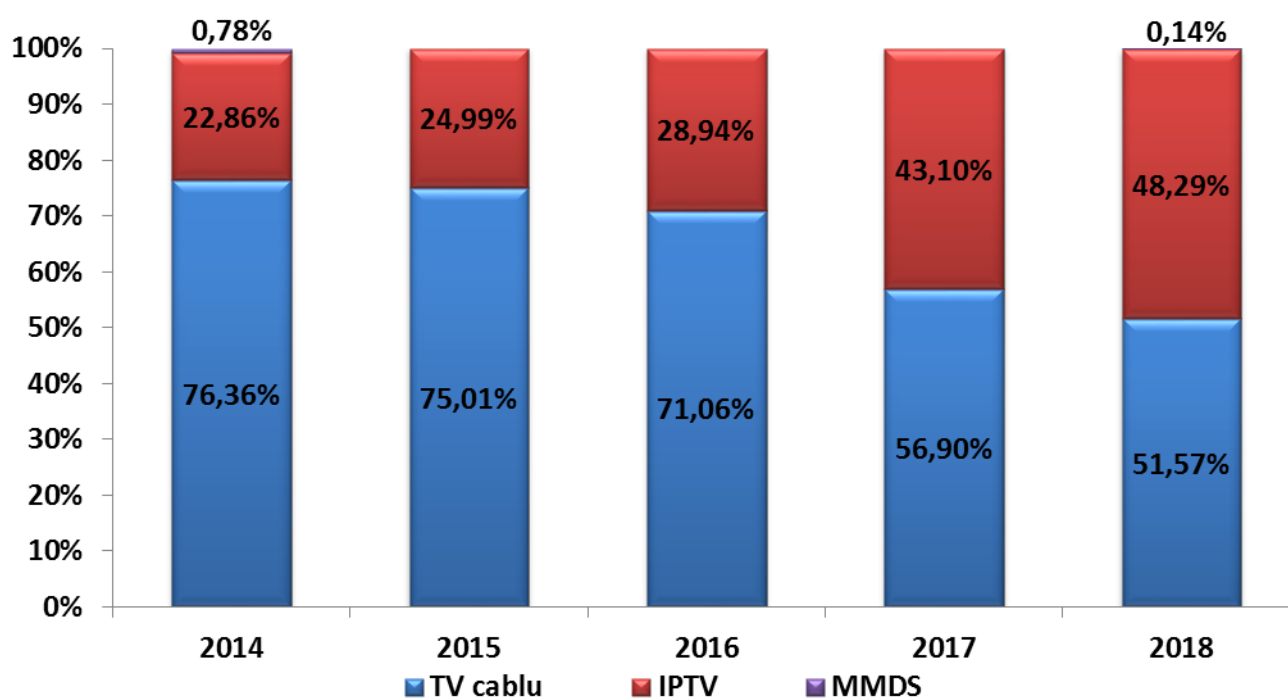

Diagrama 43. Pondere abonaților la servicii TV contra plată, în funcție de tehnologia de recepție a semnalului TV

Sursa: ANRCETI

În perioada de raportare a continuat trendul de creștere a gradului de utilizare a serviciilor TV contra plată în format digital. Numărul abonaților la serviciile respective a crescut timp de un an cu 3,7% și a depășit cifra de 230,6 mii. Conform situației din 31.12.2018, ponderea abonaților la serviciile TV contra plată în format digital a sporit, față de anul 2017, cu 6 p.p. și a însumat 62,5%, iar ponderea abonaților la serviciile TV în format analogic a scăzut în aceeași proporție și a alcătuit – 37,5% (Diagrama 44).

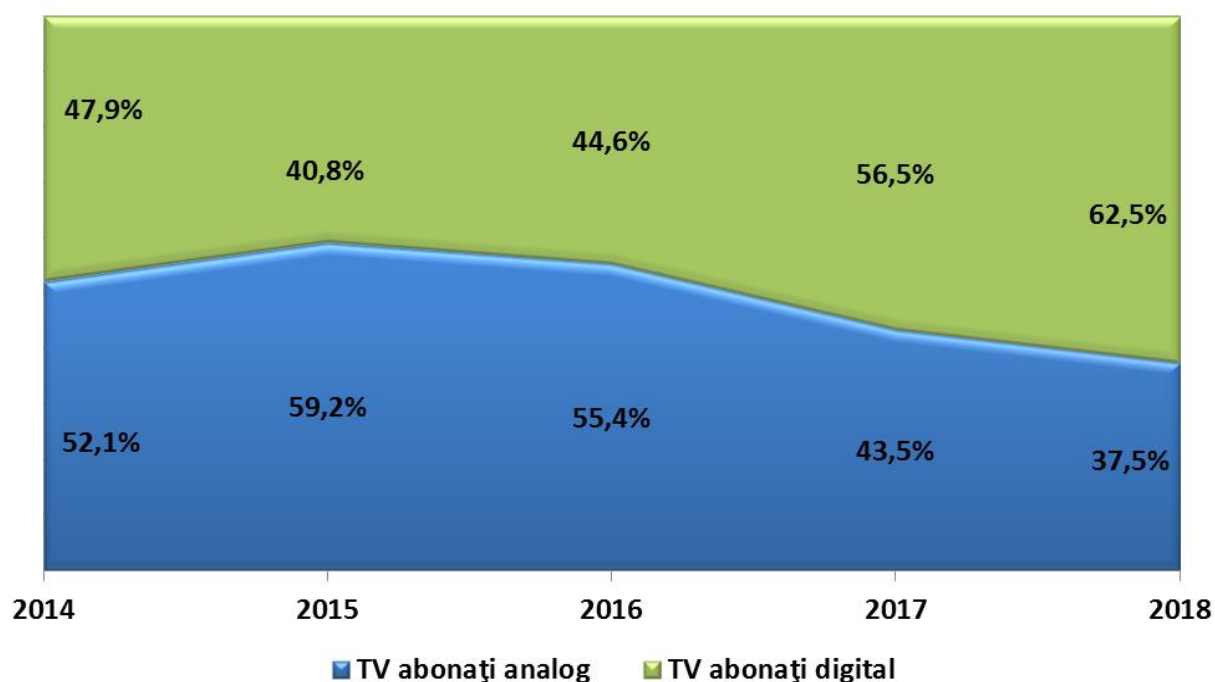

Diagrama 44. Pondere a abonților la serviciile TV contra plată, în funcție de formatul de recepție a programelor TV

Sursa: ANRCETI

Datele statistice din ultimii cinci ani arată o creștere constantă a numărului de abonți la serviciile TV contra plată care recepționează semnalul TV în format digital. În această perioadă, ponderea abonților care recepționează semnalul TV în format digital în baza tehnologiei IPTV a crescut cu 6,3 p.p.: de la 62,7% la 69%, iar al celor care recepționează semnalul TV în același format prin rețele TV prin cablu a scăzut în aceeași proporție de la 37,3% la 30,8%. Pondere a abonților care recepționează semnalul prin tehnologia MMDS este nesemnificativă - constituind - 0,2% (Diagrama 45).

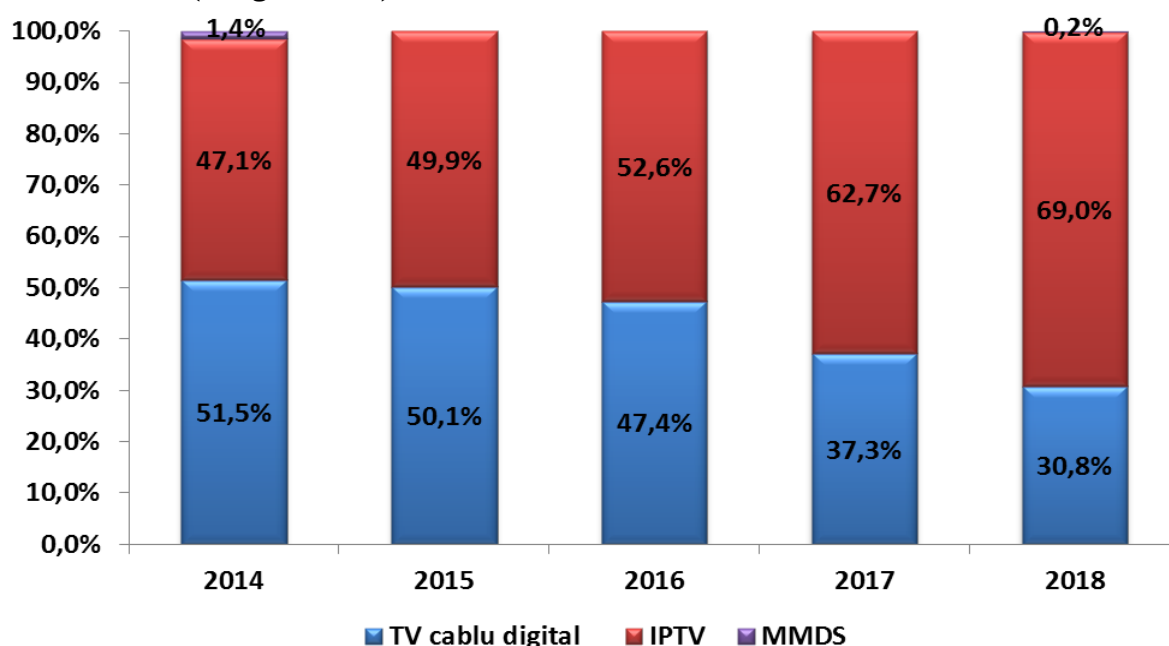

Diagrama 45. Pondere a abonților la serviciile TV în format digital, în funcție de tehnologia de recepție a programelor TV

Sursa: ANRCETI

În anul 2018, cotele de piață ale principalilor furnizori ai serviciilor TV contra plată, în funcție de numărul de abonați, nu au suportat schimbări notabile. „TV BOX” S.R.L și-a consolidat poziția de piață cu 2,9 p.p., cota acestui furnizor ajungând, la finalul anului 2018, la 27,2%, iar S.A. „Moldtelecom” cu 1,5p.p. ajungând la 20,3%. Cota de piață a „Sun Communications” S.R.L. a scăzut cu 7,1 p.p. și a alcătuit 18,9 %, iar cota cumulativă a celorlalți 77 de furnizori a crescut cu 2,6 p.p. și a însumat 33,6% (Diagrama 46).

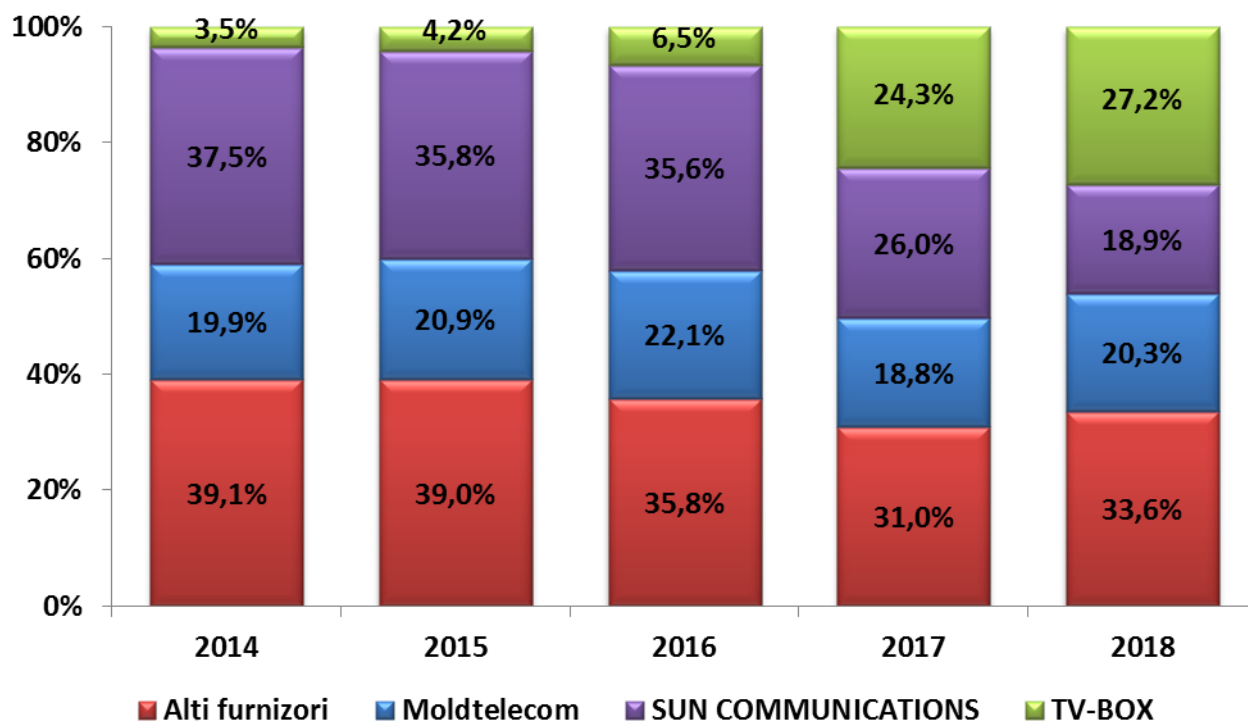

Diagrama 46. Evoluția cotelor de piață deținute de furnizorii serviciilor TV contra plată, în funcție de numărul de abonați

Sursa: ANRCETI

Concluzii

Analiza datelor statistice din prezentul Raport arată că, în anul 2018 domeniul comunicațiilor electronice (în continuare – CE) a continuat să fie marcat de principalele tendințe ce s-au prefigurat în anul 2017: recesiunea piețelor de telefonie fixă, telefonie mobilă, de transmisie și retransmisie a programelor audiovizuale pe fundalul creșterii rapide a piețelor de acces la Internet mobil și la Internet fix. Scăderea veniturilor din vânzarea serviciilor de telefonie fixă cu 19,9%, de telefonie mobilă cu 5,6%, a serviciilor de transmisie și retransmisie a programelor audiovizuale cu 5,1% a condus la diminuarea volumului total de vânzări în domeniul CE cu 2,8%, valoarea acestui indicator însumând peste 6,4 mld. lei.

Este de remarcat faptul că rata de diminuare a volumului total de vânzări în domeniul CE a scăzut, în comparație cu rata înregistrată în anul 2017, cu 1,2 p.p.. Această tendință a fost determinată de ratele mai mari de creștere în anul 2018 a veniturilor din vânzarea serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă cu 16,5% și la Internet fix cu 6,6%, iar a veniturilor din alte activități în domeniul CE cu 8%. Influența semnificativă a pieței de telefonie mobilă asupra veniturilor obținute (inclusiv Internet mobil) în domeniul CE se explică prin faptul că această piață asigură aproximativ jumătate din volumul total al vânzărilor realizate în sector.

Amintim că volumul total al vânzărilor pe piața de telefonie mobilă a înregistrat, al treilea an consecutiv, scăderi ușoare. Intrarea în declin a acestei piețe este cauzată de schimbarea preferințelor de consum ale utilizatorilor de servicii voce de la telefonia mobilă la servicii alternative de comunicare prin rețeaua Internet, care sunt mai ieftine sau se oferă gratuit (aplicații OTT: Skype, Viber, WhatsApp, etc.). Această tendință se atestă și pe piețele de telefonie mobilă din țările europene și va fi mai pronunțată în următorii ani, când majoritatea consumatorilor de telefonie mobilă vor utiliza serviciile de comunicații electronice prin intermediul smartphone-urilor.

Diminuarea mai accentuată în anul 2018 a veniturilor din vânzarea serviciilor de telefonie fixă se datorează continuării procesului de migrare a utilizatorilor acestor servicii de la telefonia fixă la telefonia mobilă și la serviciile de comunicare prin rețeaua Internet. Dinamica negativă a pieței respective se înscrie în trendul global de stagnare a telefoniei fixe.

În condițiile recesiunii piețelor de telefonie fixă și de telefonie mobilă, piețele serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă (în baza tehnologiilor 3G, 4G și prin acces dedicat) și ale celor de acces la Internet fix au înregistrat în anul 2018 cele mai mari creșteri în ultimii ani. În urma sporirii ascendente a numărului de utilizatori de Internet fix și mobil în bandă largă, în particular a numărului celor care utilizează rețeaua globală în baza tehnologiei 4G și a traficului de date, volumul total al vânzărilor pe cele două piețe a crescut, față de anul 2017, cu 10,9% și a depășit cifra de 2,3 mld. lei, ceea ce constituie circa 37% din valoarea totală a domeniului de CE.

Trendul ascendent al pieței serviciilor de acces la Internet mobil în bandă largă și al celei de acces la Internet fix este stimulat de creșterea constantă a cererii pentru aceste servicii, de dezvoltarea infrastructurii de acces la Internet în baza tehnologiilor moderne (4G și fibra optică), de intensificarea concurenței pe aceste piețe și de lansarea unor oferte tot mai atractive pentru utilizatori. În acest sens, este suficient să amintim că la finele anului 2017, gradul de acoperire a populației și teritoriului R. Moldova cu servicii 4G rămâne la nivelul anului precedent (97% și, respectiv, 94%), ceea ce înseamnă că practic toți locuitorii republicii beneficiază în continuare de acces la Internet mobil de mare viteză.

Potrivit estimărilor ANRCETI, în următorii ani piețele serviciilor de acces la Internet mobil și de acces la Internet fix vor continua să înregistreze creșteri în domeniul CE, ele fiind principalele motoare de dezvoltare ale acestui sector.

Numărul abonaților și utilizarea tehnologiilor de acces la Internet fix în unitățile administrativ – teritoriale ale R. Moldova, conform situației din 31.12.2018

nr. de or.	Unitatea administrativ teritorială	Total abonați BL	Penetrare servicii BL la 100 menaje	Abonați				Pondere tehn. de acces în BL				Penetr. la 100 locuitori 2018	Dinamica penetrării (p.p.)		Dinamica ponderii tehnologiei (p.p.)				Creșterea numărului de abonați (un.)				
				xDSL	FTTx	cablu coaxial	alte tehn.	xDSL	FTTx	cablu coaxial	alte tehn.		la 100 de menaje, p.p.	la 100 de locuitori, p.p.	xDSL	FTTx	cablu coaxial	alte tehn.	xDSL	FTTx	cablu coaxial	alte tehn.	abonați banda largă
1	Mun. CHIȘINĂU	245 821	77,0%	6 059	200 137	38 174	1 451	2,5%	81,4%	15,5%	0,6%	29,8%	3,8	1,5	-0,7	1,1	-0,3	-0,1	-1 279	13 726	1 353	-181	13 619
2	Mun. BĂLȚI	31 442	52,2%	2 858	26 331	2 247	6	9,1%	83,7%	7,1%	0,0%	20,8%	2,8	1,1	-1,8	1,8	0	0	-376	2 014	135	-1	1 772
3	Mun. CAHUL	8 183	53,9%	1 295	6 346	521	21	15,8%	77,6%	6,4%	0,3%	20,7%	0,9	0,3	-2,9	1,9	1	-0,1	-214	261	93	-4	136
4	Mun. EDINEȘ	3 624	51,2%	341	3 280	0	3	9,4%	90,5%	0,0%	0,1%	19,7%	2,8	1,1	-1	0,9	0	0,1	-14	211	0	2	199
5	Mun. HÎNCEȘTI	3 850	62,3%	282	3 566	0	2	7,3%	92,6%	0,0%	0,1%	22,3%	3,8	1,4	-1	1	0	0	-20	255	0	0	235
6	Mun. ORHEI	7 316	58,1%	464	6 221	615	16	6,3%	85,0%	8,4%	0,2%	21,5%	0,7	0,3	-0,8	0,9	-0,3	0,1	-51	165	-10	10	114
7	Mun. SOROCA	6 150	43,8%	661	5 489	0	0	10,7%	89,3%	0,0%	0,0%	16,2%	4,9	1,8	-2,3	2,3	0	0	-45	771	0	0	726
8	Mun. STRĂȘENI	3 255	48,5%	398	2 854	0	3	12,2%	87,7%	0,0%	0,1%	15,6%	12,5	4	-6,2	6,2	0	0	-46	885	0	0	839
9	Mun. UNGHENI	7 892	59,8%	409	7 483	0	0	5,2%	94,8%	0,0%	0,0%	20,6%	3,1	1,1	-1,3	1,4	0	0	-79	492	0	-1	412
10	r. ANENII NOI	13 198	49,1%	5 608	7 313	250	27	42,5%	55,4%	1,9%	0,2%	16,0%	5,6	1,8	-11,2	11,2	1,9	-1,9	-732	2 095	250	-221	1 392
11	r. BASARABEASCA	4 093	41,5%	1 588	2 276	0	229	38,8%	55,6%	0,0%	5,6%	14,6%	2,8	1	-7,1	1,6	0	5,6	-171	207	0	228	264
12	r. BRICENI	11 207	40,1%	5 297	5 907	0	3	47,3%	52,7%	0,0%	0,0%	15,6%	2,3	0,9	-9,6	9,6	0	0	-763	1 320	0	1	558
13	r. CAHUL	9 900	39,6%	7 836	2 062	0	2	79,2%	20,8%	0,0%	0,0%	11,7%	3,5	1	-13,4	13,3	0	0	-529	1 385	0	1	857
14	r. CANTEMIR	7 686	41,9%	6 252	1 433	0	1	81,3%	18,6%	0,0%	0,0%	12,5%	3,3	1	-4,2	4,2	0	0	178	408	0	0	586
15	r. CĂLĂRAȘI	9 210	34,8%	4 865	4 336	0	9	52,8%	47,1%	0,0%	0,1%	12,0%	2	0,7	-3,2	3,2	0	0	-14	519	0	0	505
16	r. CĂUȘENI	11 442	39,9%	6 804	4 631	3	4	59,5%	40,5%	0,0%	0,0%	12,7%	2,4	0,8	-3,7	3,6	0	0	-5	657	3	-1	654
17	r. CIMIȘLIA	8 002	40,8%	4 294	3 706	0	2	53,7%	46,3%	0,0%	0,0%	13,5%	2,8	0,9	-5,6	5,6	0	0	-157	648	0	0	491
18	r. CRIULENI	11 047	46,0%	5 592	5 447	0	8	50,6%	49,3%	0,0%	0,1%	15,0%	2,4	0,8	-5,2	5,2	0	0	-268	817	0	4	553
19	r. DONDUȘENI	5 126	28,9%	3 165	1 959	0	2	61,7%	38,2%	0,0%	0,0%	12,2%	2,4	1	-9	9	0	0	-191	573	0	1	383
20	r. DROCHIA	10 930	34,9%	4 200	6 728	0	2	38,4%	61,6%	0,0%	0,0%	12,7%	-0,5	-0,2	-4,4	12,8	-8,4	0	-579	1 281	-935	0	-233
21	r. DUBĂSARI	4 134	36,3%	2 552	1 581	0	1	61,7%	38,2%	0,0%	0,0%	11,7%	1,4	0,5	-0,4	0,4	0	0	85	78	0	0	163
22	r. EDINEȘ	8 529	36,0%	5 140	3 388	0	1	60,3%	39,7%	0,0%	0,0%	13,9%	2,4	0,9	-5,2	5,2	0	0	-129	612	0	0	483
23	r. FĂLEȘTI	10 471	32,0%	5 325	5 146	0	0	50,9%	49,1%	0,0%	0,0%	11,5%	2,1	0,8	-9,2	9,2	0	0	-566	1 232	0	-3	663
24	r. FLOREȘTI	11 691	34,9%	6 977	4 335	0	379	59,7%	37,1%	0,0%	3,2%	13,5%	4	1,5	-8,1	4,6	0	-0,4	-98	947	0	1	1 254
25	r. GLODENI	7 299	35,1%	5 282	2 016	0	1	72,4%	27,6%	0,0%	0,0%	12,4%	1,8	0,6	-0,1	0,1	0	0	235	98	0	0	333
26	r. HÎNCEȘTI	11 252	34,2%	7 873	3 378	0	1	70,0%	30,0%	0,0%	0,0%	11,0%	2,6	0,9	-6,8	6,8	0	0	-142	960	0	0	818
27	r. IALOVENI	16 251	53,2%	5 252	9 243	1 751	5	32,3%	56,9%	10,8%	0,0%	16,0%	4,7	1,4	-6,5	5,1	1,4	0	-493	1 580	358	0	1 445
28	r. LEOVA	6 740	39,1%	4 158	2 582	0	0	61,7%	38,3%	0,0%	0,0%	12,9%	2,8	0,9	-8,4	8,4	0	0	-249	698	0	0	449
29	r. NISPORENI	6 842	31,8%	4 287	2 411	143	1	62,7%	35,2%	2,1%	0,0%	10,5%	2,7	0,9	-6,6	4,5	2,1	0	-57	485	143	0	571
30	r. OCNIȚA	6 549	31,1%	4 019	2 525	0	5	61,4%	38,6%	0,0%	0,1%	12,3%	3,2	0,9	-17,1	17,1	0	0	-780	1 213	0	0	433
31	r. ORHEI	11 130	38,2%	6 574	4 267	283	6	59,1%	38,3%	2,5%	0,1%	12,3%	6,8	2,2	-13,8	14,3	-0,5	0	-134	2 052	0	1	1 919
32	r. REZINA	6 359	37,4%	3 361	2 995	0	3	52,9%	47,1%	0,0%	0,0%	12,7%	3,6	1,2	-7,1	7,1	0	0	-97	684	0	0	587
33	r. RIȘCANI	9 538	36,2%	4 532	5 004	0	2	47,5%	52,5%	0,0%	0,0%	14,2%	1,4	1,3	-6,4	6,4	0	0	-166	998	0	0	832
34	r. SÎNGEREI	12 450	39,2%	6 417	6 033	0	0	51,5%	48,5%	0,0%	0,0%	13,6%	2,2	0,8	-2,8	2,9	0	0	9	660	0	-2	667
35	r. SOROCA	6 668	27,9%	6 363	303	0	2	95,4%	4,5%	0,0%	0,0%	10,7%	2	0,8	-1,9	1,9	0	0	315	140	0	1	456
36	r. STRĂȘENI	8 845	39,5%	5 774	2 792	77	202	65,3%	31,6%	0,9%	2,3%	12,4%	3,1	1	-9,5	8,5	0,9	0,1	-324	914	77	22	689
37	r. ȘOLDĂNEȘTI	4 544	30,7%	3 002	1 542	0	0	66,1%	33,9%	0,0%	0,0%	11,0%	3,7	1,3	-12,6	12,6	0	0	-167	681	0	-1	513
38	r. ȘTEFAN VODĂ	8 392	35,2%	4 955	3 158	277	2	59,0%	37,6%	3,3%	0,0%	12,0%	2,9	1	-2,7	-0,6	3,3	0	180	204	277	-1	660
39	r. TARACLIA	5 318	39,9%	2 760	2 556	0	2	51,9%	48,1%	0,0%	0,0%	12,3%	0,5	0,2	-4,6	5,9	-1,3	0	-212	338	-70	0	56
40	r. TELENEȘTI	8 733	37,4%	5 443	3 285	0	5	62,3%	37,6%	0,0%	0,1%	12,2%	2,7	0,9	-7,3	7,2	0	0	-228	807	0	4	583
41	r. UNGHENI	8 433	32,1%	4 986	3 447	0	0	59,1%	40,9%	0,0%	0,0%	10,7%	2,6	0,9	-10,1	10,1	0	0	-388	1 059	0	0	671
42	UTA Gagauzia	23 593	47,1%	8 878	14 707	0	8	37,6%	62,3%	0,0%	0,0%	14,6%	1,9	0,6	-9,3	9,6	-0,3	0	-1 746	2 757	-77	-1	933
Total		623 135	49,5%	182 178	394 199	44 341	2 417	29,2%	63,3%	7,1%	0,4%	17,6%	3,1	1,1	-3,8	3,9	-0,2	-0,1	-10 507	47 887	1 597	-141	39 240

Nota: Datele statistice în raport cu anul 2017 au fost modificate conform informației actualizate prezentată de Biroul Național de Statistică.